

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Szkoły Podstawowej nr 8

im. Karola Wojtyły

w Sosnowcu

na rok szkolny 2024/2025

„Dobra szkoła, to przede wszystkim mądra szkoła.
Niechaj w pracy wychowawczej wszyscy zaangażowani w nią ludzie,
zarówno wierzący jak i poszukujący, i niewierzący
poczują się związani najpiękniejszym zadaniem –
cierpliwego i pełnego spokoju, mądrości ukazywania dojrzewającym ludziom,
jak być człowiekiem naprawdę...”

Karol Wojtyła

30.09.1970

SPIS TREŚCI:

I. Preambuła	str. 3
II. Podstawa prawna	str. 3
III. Wstęp	str. 6
IV. Misja szkoły	str. 7
V. Wizja szkoły	str. 8
VI. Sylwetka absolwenta	str. 10
VII. Ceremoniał szkolny	str. 13
VIII. Struktura oddziaływań wychowawczych	str. 18
IX. Cele ogólne	str. 26
X. Diagnoza środowiska szkolnego	str. 33
XI. Program ograniczenia zachowań agresywnych w Internecie	str. 73
XII. Cele szczegółowe, zadania i osoby odpowiedzialne	str. 74
XIII. Zasady ewaluacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego	str. 81

I. Preambuła

Program wychowawczo - profilaktyczny powstał w oparciu o wizję i misję szkoły, po uprzednim zdiagnozowaniu potrzeb uczniów i nauczycieli oraz oczekiwań rodziców. Przedstawia całościowo treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym podejmowane w szkole i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli oraz innych pracowników szkoły. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

II. Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 986).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. 2024 poz. 750).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. 2023 poz. 2151 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. 2023 poz. 1939 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. 2024 poz. 1162).

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. 2024 poz. 987.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2022 r., poz. 645 ze zm.)
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025
- Statut Szkoły Podstawowej nr 8 im. Karola Wojtyły w Sosnowcu

Program zgodny z programami narodowymi i krajowymi:

- Narodowy Program Zdrowia (na lata 2021 – 2025)
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego (2023-2030)
- Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród

Dzieci i Młodzieży

W programie uwzględniono wykorzystanie programów i projektów:

- Skillful School
- Smak życia, czyli debata o dopalaczach
- Program dla szkół
- Śniadanie daje moc

- Szkoła Pozytywnego Myślenia
- Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej
- Ungplugged
- Uważna Szkoła
- NVC w edukacji
- Bieg po zdrowie
- Razem w szkole
- Godziny Wychowawcze ze Światem
- Zabawa w spokojny umysł
- Loguj się z głową
- Klasa w terenie- Ogólnopolski Projekt Edukacyjny
- Lepsza Szkoła
- Literki w akcji
- Ciekawskie pierwszaki
- Kreatywna matematyka
- Natalka i Antek w świecie Wielkiej Matematyki
- Lekturki spod chmurki
- Ciekawscy Drugoklasiści - Uniwersytet Dzieci w Klasie
- Ja w świecie emocji - Uniwersytet Dzieci
- Projekt współpracy międzynarodowej z Litwą "Poznajmy się nawzajem"

Program uwzględnia podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/25, dotyczące szkół podstawowych:

1. Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.

3. Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.
4. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
6. Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi.
7. Praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.

III. Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej nr 8 im. Karola Wojtyły w Sosnowcu opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej,

intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawach programowych.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły,
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (udział instytucji, organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

IV. Misja szkoły

„Najważniejszą rzeczą jest to, aby nauka była dla dziecka radością i wyzwoleniem własnej twórczości. Przywróćmy więc prawo pierwszeństwa takim wartościom jak: odczuwanie, przeżywanie, tworzenie, miłość”.

C. Freinet

V. Wizja szkoły

Motto: „Od świadomego praw i obowiązków młodego człowieka do twórczego kreatora własnej przyszłości”.

1. Działania szkoły będą oparte na zasadzie partnerstwa, przyjaźni, szacunku i wzajemnej pomocy i będą polegały na rozwijaniu sfery fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej przy zaangażowaniu uczniów, rodziców, wszystkich pracowników szkoły i wsparciu władz lokalnych.

2. Szkoła będzie wspierać uczniów klas I -VIII w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej poprzez:

- realizację wyżej wymienionych programów
- wdrażanie do wielowymiarowej samodzielności emocjonalnej, przystosowawczej, uspołecznionej
- poznanie bliższego i dalszego środowiska społecznego
- budzenie i aktywizowanie ciekawości oraz umiejętności poznawczych
- stworzenie miłej i bezpiecznej atmosfery nauki i współżycia
- rozpoznawanie, zachęcanie i rozwijanie indywidualnych, twórczych umiejętności na miarę ich możliwości intelektualnych
- wzbudzanie i motywowanie do nauki
- rozwijanie poczucia dumy i zadowolenia z osiągniętych wyników.

3. Szkoła będzie przygotowywać dziecko do przyszłego życia przez:

- respektowanie potrzeb innych i uczenie tolerancji
- kształtowanie właściwej postawy w czasie zabawy, pracy i wypoczynku
- poznawanie zasad życia społecznego
- propagowanie dziedzictwa kultury regionalnej, narodowej i europejskiej
- zachęcanie do zespołowego działania
- rozumienie potrzeby ochrony środowiska

4. Grono nauczycielskie będzie współpracowało w wypełnianiu powierzonych mu zadań wobec uczniów szkoły i poszukiwaniu nowych rozwiązań organizacyjnych, edukacyjnych i wychowawczo –opiekuńczych, kształtując postawy moralne uczniów.

5. Szczególną rolę wspomagającą proces opiekuńczo-wychowawczy pełnić będzie świetlica szkolna poprzez :

- stworzenie odpowiednich warunków do nauki i wypoczynku
- dbałość o bezpieczeństwo i dobre samopoczucie
- propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu
- wdrażanie zasad etycznego współżycia i współdziałania w grupie
- podnoszenie zasad kultury życia codziennego

6. Działania szkoły będą nakierowane na kształtowanie świadomości uczniów zgodnej z przesłaniem "Ucząc się i pracując nie zapominajcie o tym, jak ważnym dla sukcesów w nauce jest ruch":

- zaspokojenie biologicznej potrzeby zwiększonej aktywności ruchowej
- przygotowanie ucznia do samodzielnej i zespołowej aktywności fizycznej
- harmonijny rozwój organizmu oraz kształtowanie prawidłowej postawy ciała
- kształtowanie nawyku uczestnictwa w dowolnie wybranych formach rekreacyjnych
- kształtowanie umiejętności organizowania i aktywnego spędzania czasu wolnego
- rozbudzanie oraz kształtowanie różnorodnych zainteresowań i zdolności motorycznych ogółu uczniów, organizowanie ich dobrowolnego kształcenia (nabywania współdziałania w różnych grupach)
- wyposażenie uczniów w elementarną wiedzę dotyczącą rozwoju fizycznego i motorycznego oraz zasad higienicznego trybu życia
- rozbudzanie zainteresowań sportowych
- kształtowanie postaw warunkujących bezpieczeństwo uczniów w czasie zajęć ruchowych

7. Szkoła organizuje kształcenie, wychowania i opiekę dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy zgodnie z obowiązującymi przepisami poprzez:

I. Ułatwienie uczniom z Ukrainy integracji w polskiej szkole, pomoc w nauce oraz stworzenie poczucia bezpieczeństwa w nowej sytuacji:

- kształtowanie pozytywnych postaw i tolerancji polskich uczniów wobec cudzoziemskich kolegów,
- wspieranie uczniów ukraińskich mających traumę związaną z wojną,

- zachęcanie uczniów z Ukrainy do integrowania się z nowym środowiskiem
- przybliżenie polskiej kultury i tradycji (spotkania klasowe, uroczystości szkolne, konkursy, wystawy i prezentacje multimedialne),
- włączenie do działań adaptacyjnych chętnych rodziców i uczniów (pikniki integracyjne, nieformalne spotkania towarzyskie).

II. Uwrażliwienie wychowawców klas i nauczycieli na obecność uczniów cudzoziemskich:

- włączenie chętnych polskich uczniów do pomocy cudzoziemcom w nauce i opanowaniu programu nauczania,
- umożliwienie udziału cudzoziemcom w dodatkowych lekcjach języka polskiego na terenie szkoły,
- propagowanie serdeczności, życzliwości i współpracy wśród uczniów i nauczycieli.

III. Reagowanie na każdy sygnał świadczący o pogorszeniu samopoczucia i naruszeniu poczucia bezpieczeństwa uczniów – obcokrajowców:

- ścisła współpraca pomiędzy dyrekcją, wychowawcami klas, nauczycielami, psychologiem, pedagogiem szkolnym oraz uczniami i ich rodzicami,
- utrzymywanie stałego kontaktu wychowawców klas z rodzicami uczniów z Ukrainy,

IV. Organizowanie pomocy rzeczowej i materialnej dla rodzin przybywających z Ukrainy.

VI. Sylwetka absolwenta

„Prawdziwie wielki jest ten człowiek, który chce się czegoś nauczyć”

Karol Wojtyła

Cel ogólny:

Celem wszystkich działań kształcących i wychowawczych będzie to, aby uczeń kończący naszą szkołę, oprócz posiadania zasobu wiedzy, był świadomy i aktywny wobec stawianych problemów i otaczającej go rzeczywistości.

Dążeniem Szkoły Podstawowej nr 8 im. Karola Wojtyły w Sosnowcu jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący naszą szkołę, posiada następujące cechy i umiejętności:

- potrafi okazać miłość i szacunek dla poszczególnych członków rodziny
- zna swoje prawa i obowiązki w rodzinie
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia

- zna i rozumie zasady współżycia społecznego
- bierze udział w organizowaniu świąt i różnych uroczystości okolicznościowych
- zachowuje się z godnością podczas uroczystości szkolnych (zna hymn szkoły, szanuje sztandar, nosi strój galowy)
- dba o szkolny estetyczny wygląd, zmienia obuwie, przestrzega zasad higieny osobistej
- pielęgnuje tradycje i pamiątki rodzinne, zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły
- zachowuje się z godnością i szacunkiem dla drugiego człowieka poprzez swoją postawę, słowa, strój, dbałość o estetykę pomieszczeń itd.
- jest życzliwy i pozytywnie nastawiony wobec innych
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole
- potrafi rozwiązywać konflikty interpersonalne i podejmować odpowiedzialne decyzje
- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności
- potrafi pogodzić odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za drugiego człowieka
- jest wrażliwy na krzywdę innych ludzi: biednych, samotnych, cierpiących z różnych powodów
- rozumie potrzebę wolontariatu, szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy
- dąży do budowania więzi między pokoleniami (uczeń-nauczyciel, dzieci-rodzice)
- jest tolerancyjny wobec innych ludzi
- okazuje miłość i szacunek do Ojczyzny
- okazuje szacunek przyrodzie, odkrywa jej piękno i tajemnice, zdrowo odpoczywa
- prezentuje aktywną postawę w promowaniu dbałości o środowisko naturalne
- jest zdolny do samodzielnego myślenia, szanuje prawdę, postępuje zgodnie z własnym sumieniem
- zna przynajmniej jeden język obcy
- potrafi zaprezentować własny talent i umiejętności
- jest dobrze przygotowany do następnego etapu nauki
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji oraz technologii informatycznej, rozwija kompetencje informatyczne.

- bezpiecznie korzysta z cyberprzestrzeni oraz reaguje na zagrożenia z nią związane
- potrafi przeciwstawić się patologicznym zjawiskom społecznym (np. alkohol, narkotyki, dopalacze) oraz negatywnym wpływom środków masowego przekazu
- ma świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów nauczania jak i całej edukacji na danym etapie
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych
- jest odporny na niepowodzenia, potrafi radzić sobie ze stresem
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole
- podejmuje różne formy aktywności zaspokajające potrzeby psychiczne i społeczne, rozwijające ich zainteresowania i uzdolnienia oraz kształtujące postawy prospołeczne
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi
- zna zasady ochrony zdrowia psychicznego oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego
- rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy, uzależnień behawioralnych)

VII. Ceremoniał szkolny

Wstęp

Głównym zadaniem szkoły jest nauczanie i wychowywanie młodych ludzi. Ponieważ znajomość *savoir - vivre* i kultury języka jest podstawą funkcjonowania w społeczeństwie, obok wiedzy i umiejętności, przekazywanych na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, należy uczyć dzieci i młodzież zasad postępowania w różnych miejscach i sytuacjach, poczynając od reguł dotyczących organizacji świąt i apeli.

Zbiorem ustanowionych i obowiązujących w szkole norm zachowania się w czasie uroczystości szkolnych jest Ceremoniał Wewnętrzny, który stanowi integralną część tradycji i harmonogramu pracy tej placówki. Opisuje symbole szkoły i formy celebracji sztandaru.

Zadaniem ceremoniału jest również pomoc w organizacji ślubowania, przyrzeczeń i apeli.

Symbole szkoły

Szkoła Podstawowa nr 8 im. Karola Wojtyły posiada:

- a) patrona – Karol Wojtyła
- b) sztandar,
- c) hymn Szkoły,
- d) ceremoniał szkolny

Hymn szkoły

Na apelach i uroczystościach szkolnych śpiewany jest hymn szkoły. Hymnu nie śpiewa się na apelach zwykłych i organizacyjno-porządkowych.

Tekst hymnu:

Pragnę zostać

Dobrym uczniem

I człowiekiem godnym być

Służyć ludziom swoim trudem

Nie dla siebie tylko żyć

Ref.

Choć smutek wtargnie w moją duszę

I trudno będzie dalej iść

To jednak ja zwyciężyć muszę

By zerwać grona swego kiść

Ojciec wspiera mnie z daleka
 Więc podążam ścieżką swą
 Piękna przyszłość na mnie czeka
 Więc pokonam słabość mą

Ref.

Choć smutek wtargnie w moja duszę
 I trudno będzie dalej iść
 To jednak ja zwyciężyć muszę
 By zerwać grona swego kiść

Autor tekstu: Jolanta Wychowaniec

Autor muzyki: Wojciech Tabak

Na apelach szkolnych poświęconych uroczystościom państwowym śpiewany jest hymn państwowy – „Mazurek Dąbrowskiego”

Sztandar szkoły

Sztandar Szkolny jest symbolem Małej Ojczyzny, jaką jest szkoła i jej najbliższe środowisko. Uroczystości z udziałem sztandaru wymagają powagi zachowania, a przechowywanie, transport i przygotowanie sztandaru do prezentacji właściwych postaw jego poszanowania.

1. Sztandar jest przechowywany w zamkniętej gablocie. Insignia pocztu sztandarowego przechowywane są w gabinecie Dyrektora szkoły.
2. W skład pocztu sztandarowego wchodzi uczniowie o nienagannej postawie i godni tego zaszczytu. Skład pocztu sztandarowego - chorąży: jeden uczeń, asysta: dwie uczennice. Kandydatury składu pocztu zgłaszane są przez opiekuna pocztu sztandarowego za zgodą wychowawcy, nauczycieli i rodziców wybranych uczniów do Dyrektora szkoły. Uczniowie wybierani są z klasy programowo najwyższej. Decyzją Rady Pedagogicznej uczniowie mogą być odwołani ze składu pocztu sztandarowego. W takim wypadku należy dokonać kolejnego wyboru.

3. Insignia pocztu sztandarowego to: białe – czerwone szarfy założone przez prawe ramię, białe rękawiczki. Uczniowie uczestnicząc w uroczystościach szkolnych powinni być ubrani odświętnie: chłopcy: białe koszule i ciemne spodnie, dziewczęta: białe bluzki i ciemne spódnice.
4. Sztandar uczestniczy w uroczystościach, które odbywają się w szkole. Opuszcza miejsce uroczystości przed częścią artystyczną.
5. Postawy sztandaru i pocztu sztandarowego:
 - „zasadnicza” – na baczność, chorąży trzyma przed sobą sztandar w pozycji pionowej, jest to również postawa przyjmowana przez asystę w czasie salutowania i prezentowania sztandaru oraz w trakcie marszu,
 - „prezentuj” – chorąży unosi sztandar pionowo do góry, ta postawa przyjmowana jest tuż przed wprowadzeniem, wyprowadzeniem i wystąpieniem pocztu sztandarowego,
 - „salutowanie sztandarem” – chorąży trzyma sztandar przed sobą pod kątem około 45 stopni, sztandar znajduje się w tej postawie w momencie ślubowania, składania przyrzeczeń,
 - „na ramię” – w czasie marszu sztandar znajduje się na prawym ramieniu chorążego pod kątem około 45 stopni,
 - „spocznij” – postawa pocztu sztandarowego.
6. Ceremoniał przekazania opieki nad sztandarem odbywa się w czasie uroczystego zakończenia roku szkolnego klas ósmych. Najpierw występuje poczet sztandarowy ze sztandarem, a następnie wychodzi nowy skład pocztu i ustawia się w następującym porządku: chorąży i jego zastępca z przodu sztandaru, asysta przodem do bocznych płaszczyzn sztandaru. Jako pierwszy zabiera głos ósmoklasista - dotychczasowy chorąży pocztu sztandarowego, który mówi:

"W imieniu młodzieży klas ósmych opuszczających mury tej szkoły przekazujemy na wasze ręce sztandar szkoły Podstawowej nr 8 im. Karola Wojtyły. Jest on symbolem wiary, honoru, miłości do Ojczyzny, a także wyteżonej nauki i pracy. Odnoście się do niego z czcią i szacunkiem. Mamy nadzieję, że będziecie godnie reprezentować społeczność uczniowską."

Na co siódmoklasista – chorąży nowego pocztu sztandarowego odpowiada:

"My uczniowie klas siódmych przyjmujemy sztandar i zobowiązujemy się, że będziemy rzetelnie strzec zawartych w nim ideałów i symboli tak, aby nie splamić dobrego imienia naszej szkoły. Uczciwą pracą służyć prawdzie, pięknu i dobru. Przyrzekamy strzec honoru i dobrego imienia naszej szkoły."

Po tych słowach dotychczasowa asysta przekazuje insygnia. Chorąży salutuje sztandarem, nowy chorąży przyklęka na prawe kolano, całuje róg sztandaru, po tym ósmoklasista przekazuje sztandar.

Pasowanie na ucznia

Na uroczystym apelu z okazji ślubowania klas pierwszych uczniowie składają ślubowanie. Ślubowanie uczniów klas pierwszych odbywa się w postawie - „salutowanie sztandarem”.

Wszyscy uczniowie, nauczyciele i goście stoją na baczność. Przedstawiciele klas pierwszych podchodzą do sztandaru, który stoi na środku sali. Trzymają uniesioną do góry na wysokości oczu prawą rękę z wyciągniętymi jak do salutowania dwoma palcami i ślubują. Pozostali uczniowie klas pierwszych stoją w pozycji na baczność z ugiętą prawą ręką z uniesionymi do góry dwoma palcami.

Rota ślubowania pierwszoklasistów:

"My, najmłodsi uczniowie Szkoły Podstawowej nr 8 im. Karola Wojtyły w Sosnowcu ślubujemy na sztandar naszej szkoły, że będziemy dobrymi Polakami, będziemy dbać o dobre imię swojej klasy i szkoły, będziemy się uczyć jak kochać swoją ojczyznę." Pasowanie na ucznia następuje tuż po ślubowaniu złożonym przez pierwszoklasistów.

Pożegnanie absolwentów

Na uroczystym apelu kończącym rok szkolny następuje pożegnanie uczniów klas ósmych. Pożegnanie to przebiega według harmonogramu apeli i uroczystości szkolnych. Na uroczystość składa się część oficjalna - przekazanie sztandaru uczniom klas siódmych, wpisy uczniów do Złotej Księgi, rozdanie świadectw dla uczniów wyróżniających się w nauce oraz część artystyczna.

Apele i uroczystości szkolne

Przebieg uroczystości, apelu:

1. Apele i uroczystości szkolne są organizowane dla uczniów klas I-VIII, bądź w grupach wiekowych.
2. Przebieg apelu:

a) rozpoczęcie apelu, uroczystości:

- wprowadzenie sztandaru (na apelach zwykłych sztandaru nie wprowadza się)
- odśpiewanie hymnu szkoły (na apelach szkolnych poświęconych uroczystościom państwowym śpiewany jest hymn państwowy – „Mazurek Dąbrowskiego”)

Prowadzący apel: "Proszę wszystkich o powstanie. Całość bacność. Sztandar Szkoły Podstawowej nr 8 im. Karola Wojtyły wprowadzić." (Uczniowie klas VIII wprowadzają sztandar szkoły).

Do hymnu.

Prowadzący apel:

- powitanie zaproszonych gości, nauczycieli, pracowników szkoły, rodziców oraz uczniów.

Na dzisiejszym apelu przygotowanym z okazji (nazwa święta lub uroczystości) miło jest mi powitać przybyłych gości:

- dyrektora Szkoły Podstawowej nr 8,
- wicedyrektora Szkoły,
- nauczycieli,
- pracowników szkoły,
- rodziców,
- uczniów

b) część oficjalna:

- przemówienie dyrektora szkoły (i innych gości)
- wyprowadzenie sztandaru szkoły

Prowadzący apel:

"Całość bacność. Sztandar Szkoły Podstawowej nr 8 im. Karola Wojtyły wyprowadzić"

c) część artystyczna:

- zaproszenie do obejrzenia części artystycznej

d) zakończenie apelu, uroczystości; podziękowanie osobom, które przygotowały apel i gościom za przybycie.

Prowadzący apel: "Na tym kończymy naszą uroczystość. Proszę o rozejście się do klas."

Dekoracja budynku szkoły flagami państwowymi

Budynek szkoły dekorowany jest flagami państwowymi w:

- a) święta państwowe
- b) wybory prezydenckie, samorządowe.

VIII. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspirowanie nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem specjalnym, psychologiem szkolnym oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,

- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami,
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli z pedagogiem specjalnym, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagoga specjalnego, psychologa i innych specjalistów powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- w sytuacji, gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karalnego na terenie szkoły lub w związku z realizacją obowiązku

szkolnego lub obowiązku nauki, dyrektor może, za zgodą rodziców albo opiekuna nieletniego oraz nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci:

- pouczenia,
- ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie,
- przeproszenia pokrzywdzonego,
- przywrócenia stanu poprzedniego,
- wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły.

Zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego nie wyłącza zastosowania kary określonej w statucie szkoły. Przepisu tego nie można stosować w przypadku, gdy nieletni dopuści się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego. Jeżeli przedstawiciel ustawowy nieletniego lub nieletni nie wyrazi zgody na propozycję dyrektora szkoły – dyrektor ma obowiązek zawiadomienia sądu rodzinnego o demoralizacji lub o czynie karalnym.

2. Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania,
- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią COVID-19,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji, budzą i utrwalają związek z „małą ojczyzną” i społecznością lokalną
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,
- kreują sytuacje, w których dziecko aktywnie rozwija wszystkie sfery swojej osobowości
- kształtują umiejętności współdziałania i współistnienia w grupie rówieśniczej przez wspólną naukę, zabawę,
- zapewniają indywidualne podejście i zróżnicowanie potrzeb oraz możliwości każdego ucznia,
- wspomagają rozwój zdolności oraz umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów i podejmowania różnych decyzji,
- wspomagają i motywują swoich uczniów do rozwijania zainteresowań i uzdolnień, promują ich osiągnięcia na terenie szkoły i w środowisku lokalnym,
- wyrabiają i utrwalają nawyki kulturalne, uwrażliwiają na stosowanie form grzecznościowych i unikanie wulgaryzmów,

- uczą szacunku dla dobra wspólnego i tolerancji jako podstawy życia w społeczeństwie,
- kształtują pozytywny stosunek swoich wychowanków do niepełnosprawnych rówieśników, uczą akceptacji osób o odmiennej fizyczności,
- rozwijają dociekliwość poznawczą, poszukującą prawdy, dobra i piękna w świecie,
- kształtują odpowiedzialność za swoje czyny i słowa,
- wspomagają wzrastanie dzieci w klimacie miłości do rodziny,
- promują i wyrabiają postawy zdrowego trybu życia,
- w przypadku stwierdzenia istnienia okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, mają obowiązek przeciwdziałać temu, a przede wszystkim – zawiadomić o tym rodziców lub opiekunów nieletniego, pedagoga specjalnego i psychologa szkolnego, sąd rodzinny, Policję lub inny właściwy organ,
- w przypadku wiedzy o dopuszczeniu się przez nieletniego czynu karalnego, mają społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,

- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem specjalnym i psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawczo - profilaktyczny:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły.

6. Pedagog specjalny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny,
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

7. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- inicjuje działania dotyczące życia uczniów,
- angażuje uczniów do wykonywania niezbędnych prac na rzecz klasy i szkoły ,
- Samorząd Uczniowski klas IV-VIII otacza opieką uczniów klasy pierwszej ,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów, może podejmować działania z zakresu wolontariatu,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

IX. Cele ogólne Programu Wychowawczo - Profilaktycznego

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych,
- 2) **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
- 3) **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw pro społecznych w sytuacji kryzysowej,
- 4) **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych

wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,

- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
- 11) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
- 4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 5) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 6) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 7) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 8) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków

zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
- 4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz

o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby,

w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,

- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,
- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zwiększenie udziału konstruktywnych wzorców komunikacyjnych w kontaktach podejmowanych przez dzieci (modelowanie i ćwiczenie prawidłowej komunikacji, odwoływanie się do doświadczeń klasy oraz doświadczeń indywidualnych, wypracowywanie właściwych standardów komunikacyjnych, praca nad problemem barier komunikacyjnych, zwiększanie niezależności wobec presji rówieśniczej, wypracowanie norm komunikacyjnych w grupie, werbalizacja potrzeb, wątpliwości, frustracji);
- doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie w sytuacjach trudnych zgodnie z normami współżycia społecznego, upowszechnienie pomocy rówieśniczej (wsparcie wychowawcy w pracy z grupą „w oparciu o kontrakt”, „w oparciu o zasady”, „w oparciu o wartości”,

intelektualizacja indywidualnych i grupowych doświadczeń uzyskanych przez uczestników w trakcie pracy dramą, w szczególności doświadczenia empatii);

- zwiększenie poczucia własnej wartości i sprawstwa (poszukiwanie i wzmacnianie indywidualnych i grupowych pozytywnych zasobów, wzmacnianie uczniów odrzucanych w trakcie działań grupowych, budowanie „góry wiary w siebie”);
- rozwinięcie umiejętności nazywania emocji i radzenia sobie z „trudnymi emocjami” (modelowanie sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami, rozmowa o trudnych emocjach dzieci);
- zwiększenie poczucia więzi ze szkołą i poczucia przynależności do silnego zespołu klasowego, zintegrowanego wokół pozytywnych postaw i wartości (zawieranie umowy klasowej dotyczącej wzorów zachowania w sytuacjach konfliktowych, realizacja umowy klasowej, wzmacnianie pozytywne, utrwalanie właściwych zachowań poprzez konsekwentne odwoływanie się do umowy, działania integrujące i budujące poczucie bezpieczeństwa w grupie, wprowadzenie konstruktywnych rytuałów w grupie);
- wzmocnienie więzi społecznych pomiędzy nauczycielami i uczniami, szkołą i rodzicami, a także rozwijanie pozytywnych relacji społecznych między uczniami;
- kształtowanie zachowań prospołecznych uczniów, np. stawanie w obronie innych uczniów, udzielanie pomocy koleżeńskiej, powstrzymywanie rówieśników, którzy planują zachowania autodestrukcyjne;
- kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych oraz zmniejszanie zapotrzebowania na zachowania antyzdrowotne, takie jak: picie alkoholu, palenie papierosów i inne zachowania ryzykowne dla zdrowia;
- integracja uczniów z Ukrainy i pomoc w adaptacji w nowych warunkach,
- uświadomienie niebezpieczeństw związanych z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,

- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych,
- przeciwdziałanie wagarom.

Realizacja programu nastąpi poprzez:

- działania wychowawcze,
- działania edukacyjne,
- działania informacyjne,
- działania profilaktyczne,
- przestrzeganie procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych,
- przestrzegania procedur udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- organizację zajęć i programów alternatywnych,
- wspomaganie procesu adaptacji uczniów,
- wspomaganie rozwoju uczniów,
- ściłą współpracę z rodzicami/opiekunami prawnymi,
- współpracę ze środowiskiem lokalnym,
- współpracę z odpowiednimi instytucjami.

X. Diagnoza środowiska szkolnego

1). Cel diagnozy:

Celem diagnozy była ocena czynników ryzyka i czynników chroniących zachowań problemowych/ryzykownych uczniów naszej szkoły, a także dynamiki ich rozwoju w ciągu ostatniego roku szkolnego, ze szczególnym uwzględnieniem osamotnienia i izolacji w czasie nauki zdalnej. Przedmiotem badań były cztery grupy zachowań problemowych/ryzykownych uczniów:

- przemoc i zachowania agresywne, w tym cyberprzemoc;
- wykluczenie społeczne;
- używanie substancji psychoaktywnych;

- problemy szkolne oraz psychospołeczne czynniki chroniące i czynniki ryzyka uwzględniające: wpływy rówieśnicze, rodzinne, szkolne naukę zdalną, środowiskowe i cechy indywidualne.

Wnioski i wyniki diagnozy stanowią podstawę do wprowadzenia zmian w Programie wychowawczo-profilaktycznym na rok szkolny 2024/2025, a także informację do planowania wewnętrznego doskonalenia nauczycieli oraz oceny skuteczności i adekwatności podejmowanych działań w zakresie opieki i wychowania w roku szkolnym poprzednim.

Szkolny zespół badawczy przygotowując badanie bazował na wynikach badań z poprzedniego roku szkolnego. Zakreślały one obszary, które sprzyjały występowaniu oraz zażywaniu środków odurzających. Posługując się definicją, że **czynniki ryzyka** to cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia, przyjęliśmy, że są to:

1. Indywidualne czynniki ryzyka:

- niska samoocena,
- skłonność do zachowań depresyjnych, zwłaszcza w okresie osamotnienia, braku kontaktów rówieśniczych, izolacji z powodu pandemii,
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna,
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju,
- podatność na wpływy,
- niski poziom oczekiwania sukcesu,
- duże zapotrzebowanie na stymulację,
- wcześniej występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne),
- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi (inicjacja przed 12 rokiem życia),

- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji.

2. Rodzinne czynniki ryzyka:

- niekorzystne czynniki prenatalne (palenia papierosów lub picie alkoholu przez matkę w czasie ciąży),
- brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka,
- konflikty rodzinne z udziałem dziecka,
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza),
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci,
- antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, negatywne wzory starszego rodzeństwa (picie, palenie, używanie narkotyków),
- przestępczość, nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców, choroby psychiczne rodziców.

3. Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- czasowe odizolowanie uczniów z grup rówieśniczych ze względu na COVID-19,
- wczesne niepowodzenia w nauce,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- problemy z zachowaniem w szkole oraz na zajęciach online.

4. Czynniki związane z rówieśnikami

- przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nierespektujący norm społecznych, używający substancji psychoaktywnych),
- obserwowanie u rówieśników aprobaty dla używania substancji psychoaktywnych,
- odrzucenie przez rówieśników,

- cyberprzemoc.

5. Czynniki środowiskowe:

- duża dostępność substancji psychoaktywnych,
- nasilenie przemocy w środowisku lokalnym,
- bieda, niski status społeczno-ekonomiczny,
- wysoka przestępczość, nieprzestrzeganie prawa.

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń. Stanowią one swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, modyfikując ich potencjalny negatywny wpływ, a tym samym zwiększając odporność jednostki na trudne sytuacje życiowe tak, że może lepiej się z nimi zmagać.

1. Czynniki chroniące indywidualne:

- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza,
- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracje edukacyjne,
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów),
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- optymizm i pogoda ducha,
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności).

2. Czynniki chroniące rodzinne:

- silna więź z rodzicami,
- zaangażowanie rodziców w życie i naukę dziecka,
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych),

- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców, konsekwencja.

3. Czynniki chroniące związane ze szkołą:

- poczucie przynależności do klasy,
- pozytywny klimat szkoły i wsparcie ze strony nauczycieli,
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy,
- wzmocnienia pozytywne, okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć – tzw. pedagogika pozytywna.

4. Czynniki chroniące rówieśnicze:

- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni).

5. Czynniki chroniące środowiskowe:

- zaangażowanie w konstruktywną działalność (wolontariat),
- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej),
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (mentorów, wychowawców, trenerów itp.).

Nasze badanie koncentrowało się wokół obszarów związanych z: samopoczuciem dzieci/młodzieży w środowisku szkolnym, klasowym, relacjami z rówieśnikami, rodzicami, nauczycielami, zainteresowaniami, obowiązującymi zasadami.

Wnioski i wyniki z analizy ankiet dla uczniów klas IV-VIII, ankiet dla rodziców, ankiet dla wychowawców (Analiza występowania zauważonych zjawisk w klasie w roku szkolnym 2023/2024), z wywiadów grupowych (dyskusje w klasach) oraz rozmów indywidualnych prowadzonych przez pedagoga, psychologa i wychowawców z uczniami i rodzicami stanowią podstawę do identyfikacji czynników ryzyka i czynników chroniących, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie wychowawczo-

profilaktycznym na rok szkolny 2024/2025, a także informację do planowania wewnętrznego doskonalenia nauczycieli oraz oceny skuteczności i adekwatności podejmowanych działań w zakresie opieki i wychowania w roku szkolnym poprzednim.

2). Metody badawcze:

Ankiety – dla wychowawców, uczniów i rodziców (wzory w załączeniu)

Metoda analizy poniższych dokumentów:

- sprawozdań wychowawców klas o sytuacji wychowawczej po zakończeniu roku szkolnego 2023/2024;
- sprawozdań pedagoga i psychologa szkolnego;
- analizy potrzeb w zakresie świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej – liczba opinii i orzeczeń PPP w roku szkolnym 2023/2024

Metody dialogowe – pogłębione wywiady z rodzicami prowadzone przez psychologa i pedagoga szkolnego.

Obserwacja uczniów.

3). Socjodemograficzna charakterystyka uczniów i ich rodzin w roku szkolnym 2023/2024:

- liczba uczniów ogółem w szkole: 514
- 26 uczniów z rodzin objętych nadzorem kuratorskim,
- 20 uczniów korzystało z pomocy MOPS-u w formie wyżywienia w szkole,
- 64 uczniów posiadało opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, co stanowi 12,5% ogółu uczniów
- 32 uczniów miało orzeczenie PPP o potrzebie kształcenia specjalnego, co stanowi 6,2% ogółu uczniów
- 2 uczniów realizowało nauczanie indywidualne
- 14 uczniów korzystało z pomocy nauczyciela współorganizującego kształcenie (2,7%)
- zindywidualizowaną ścieżką kształcenia objętych było 6 uczniów
- 56 uczniów z Ukrainy realizowało naukę w naszej szkole (10,9% wszystkich uczniów)

4). Wyniki ankiety skierowanej do wychowawców klas I - VIII:

Analiza występowania zauważonych zjawisk w szkole w roku szkolnym 2023/2024:

Lp	Rodzaj zachowania ryzykownego	łączna liczba uczniów	Procent uczniów
1.	Zachowania agresywne	27	5 %
2.	Lekceważenie obowiązków szkolnych, w tym wagary	22	4,1 %
3.	Lekceważenie zasad bezpieczeństwa	24	4,5 %
4.	Palenie papierosów/ e-papierosów	5	1,1 %
5.	Picie alkoholu	1	0,2 %
6.	Używanie narkotyków	0	0 %
7.	Przejawy dyskryminacji wobec rówieśników	12	2,2 %
8.	Nieśmiałość	41	7,7 %
9.	Niski poziom aktywności psycho- społecznej	14	2,6 %
10.	Przynależność do nieformalnej grupy rówieśniczej	7	1,3 %
11.	Zgłaszane poczucie osamotnienia, zły stan psychiczny osamotnienie, brak motywacji do nauki	10	0,9%
12..	Objawy uzależnienia od telefonu/ komputera/ internetu	14	2,6 %

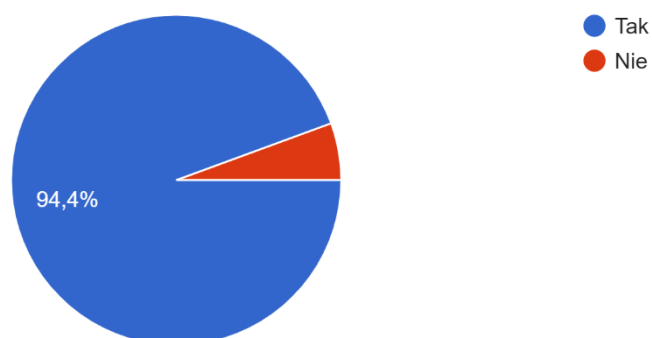
W porównaniu z danymi z poprzedniego roku szkolnego zauważalny jest spadek procentowy liczby uczniów lekceważących obowiązków szkolny, w tym wagarujących (z 7,1% do 4,1%) oraz uczniów palących papierosy/e-papierosy (z 2,4% do 1,1%), a także niewielki spadek procentowy liczby uczniów lekceważących zasady bezpieczeństwa (z 5% do 4,5%), uczniów przejawiających zachowania agresywne (z 5,6% do 5%), uczniów dyskryminujących rówieśników (z 2,6% do 2,2%), uczniów o niskim poziomie aktywności psychospołecznej (z 3% do 2,6%). Powinniśmy zwrócić

uwagę na fakt pojawienia się uczniów należących do nieformalnych grup rówieśniczych – 7 uczniów, co stanowi 1,3%.

5). Wyniki ankiety skierowanej do uczniów klas IV - VIII (143 osoby):

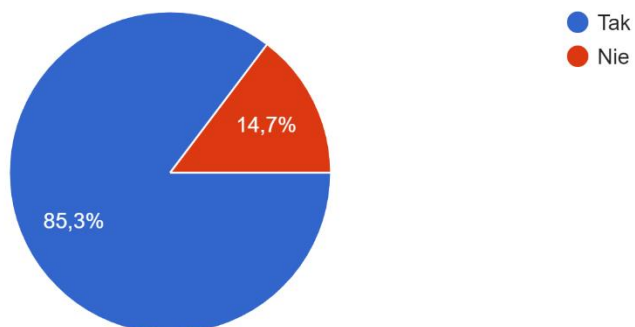
1. Moi rodzice znają moich przyjaciół i znajomych.

143 odpowiedzi

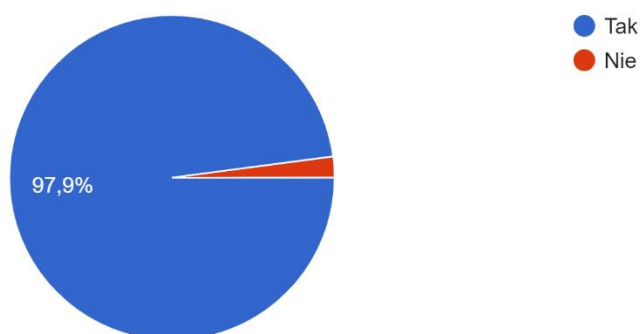
2. Lubię swoją klasę.

143 odpowiedzi

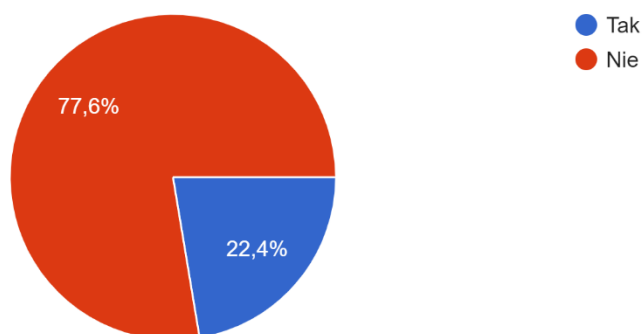
3. W domu czuję się bezpiecznie.

143 odpowiedzi

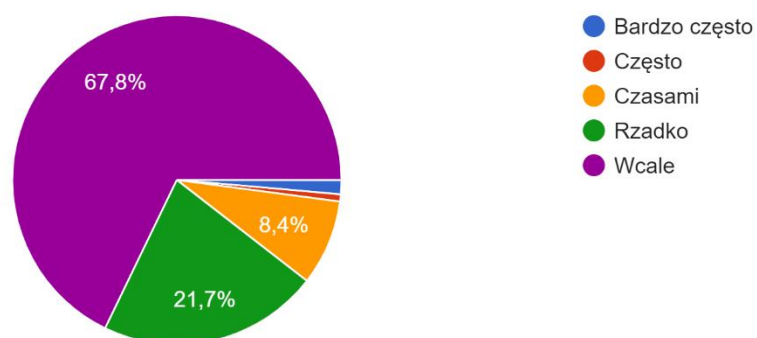
4. W szkole doświadczam wyśmiewania, prowokowania, izolowania, jestem traktowany jak ktoś niewidzialny, i tym podobne.

143 odpowiedzi

5. Zaczepiam rówieśników w szkole: wyśmiewam ich, popycham, prowokuję, i tym podobne.

143 odpowiedzi

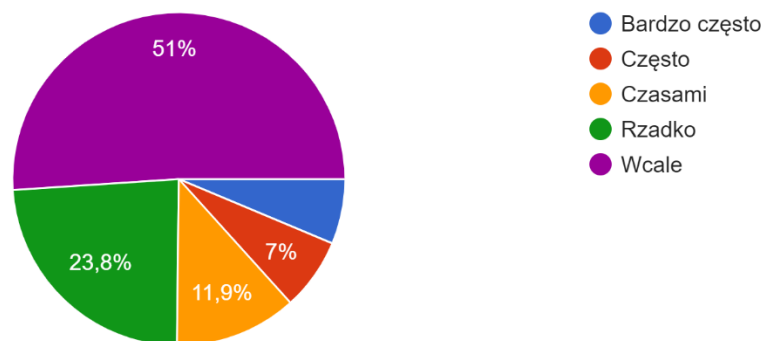
6. Mam możliwość rozwijania swoich zainteresowań.

143 odpowiedzi

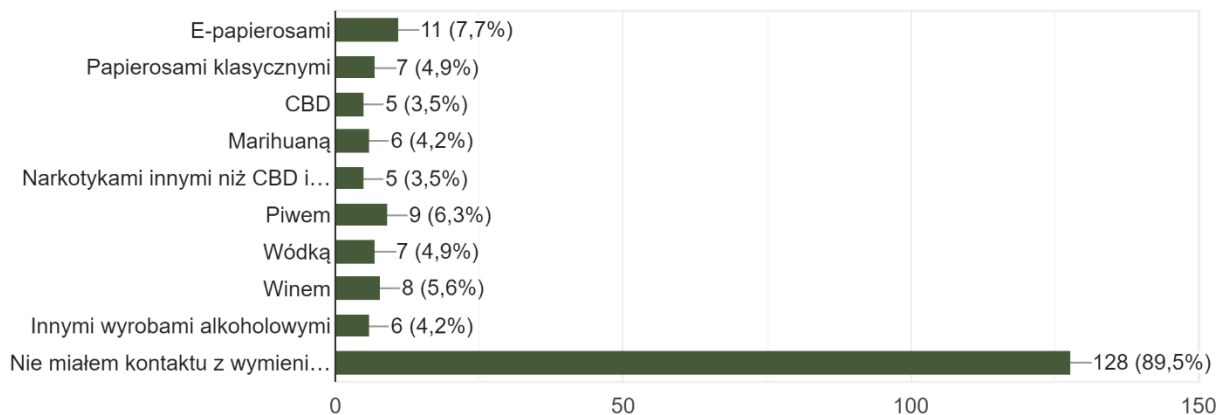
7. W szkole ze strony rówieśników doświadczam: popychania, bicia, szarpania, i tym podobne.

143 odpowiedzi

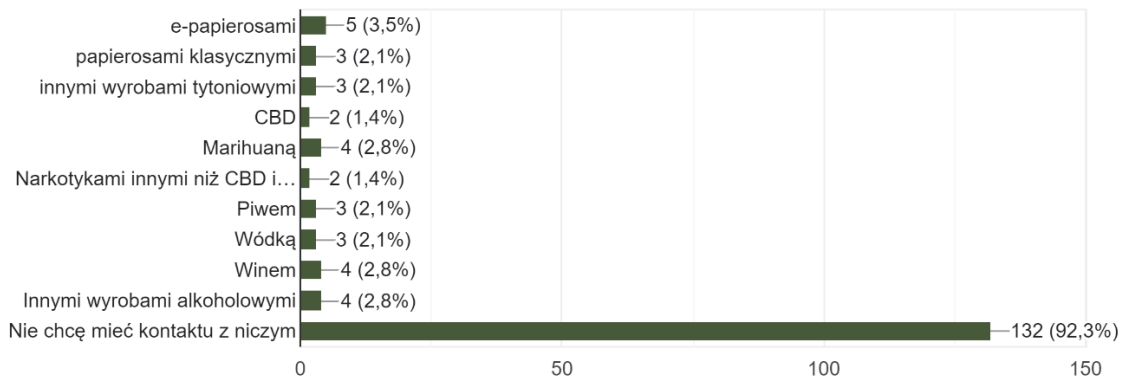
8. Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi. Miałem/miałam bezpośredni kontakt z:

143 odpowiedzi

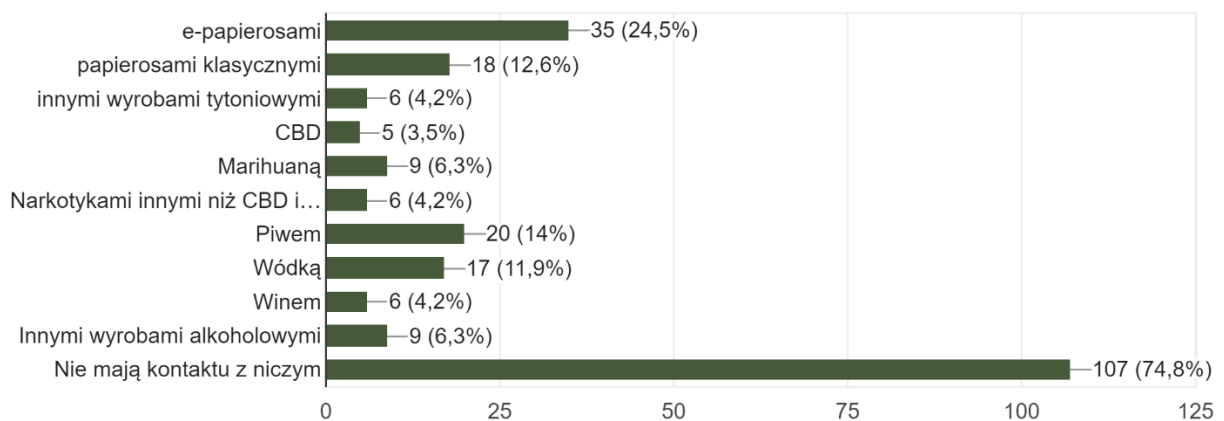
9. Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi. W najbliższym czasie chciałbym/chciałabym mieć bezpośredni kontakt z:

143 odpowiedzi

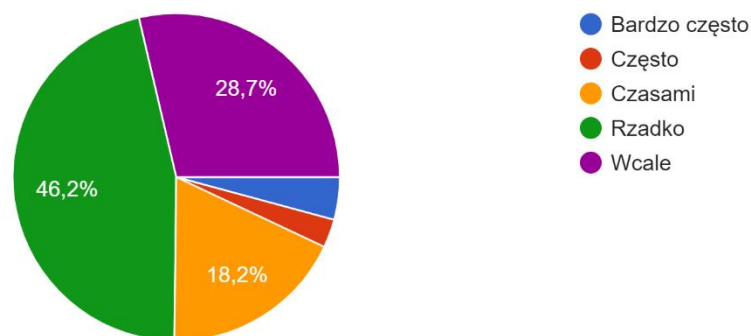
10. Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi. Moi znajomi mają bezpośredni kontakt z (czyli używają):

143 odpowiedzi

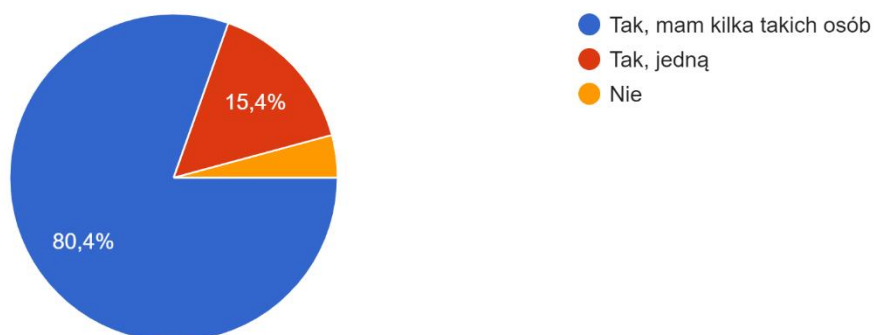
11. Wpadam w konflikty z innymi uczniami.

143 odpowiedzi

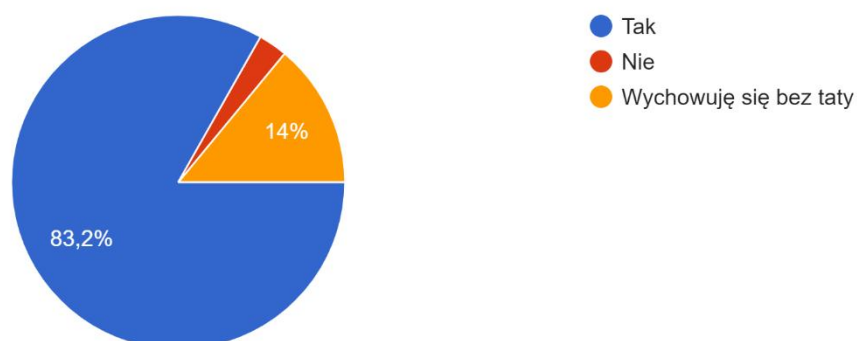
12. W rodzinie mam osobę, której mogę ufać.

143 odpowiedzi

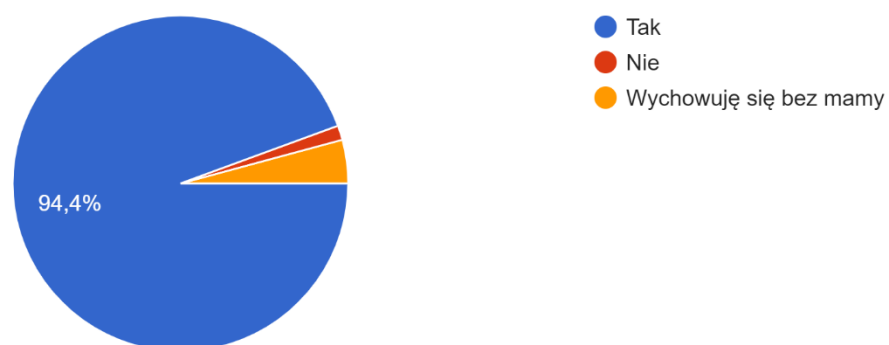
13. Tato jest dla mnie bardzo ważny.

143 odpowiedzi

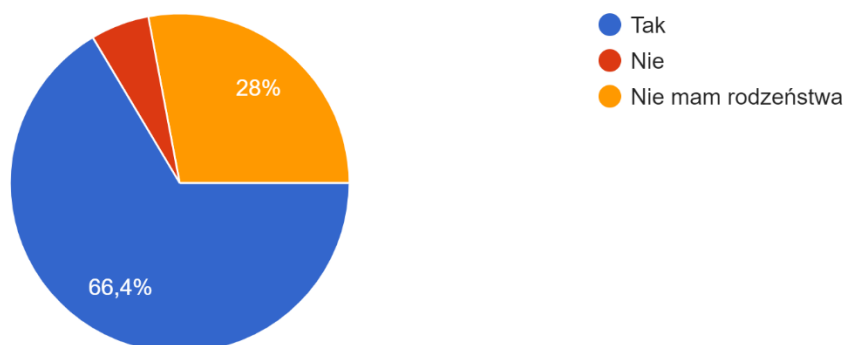
14. Mama jest dla mnie bardzo ważna.

143 odpowiedzi

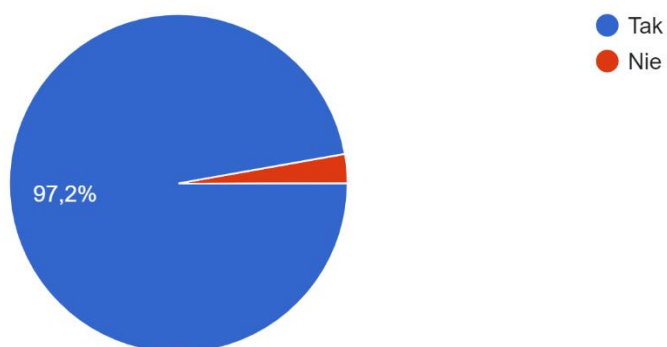
15. Rodzeństwo jest dla mnie bardzo ważne.

143 odpowiedzi

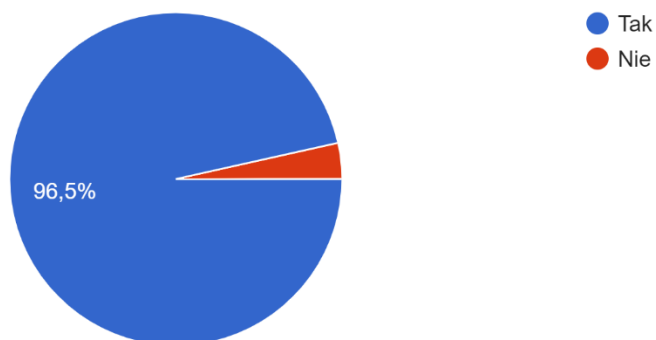
16. W szkole i/lub poza nią mam przyjaciela.

143 odpowiedzi

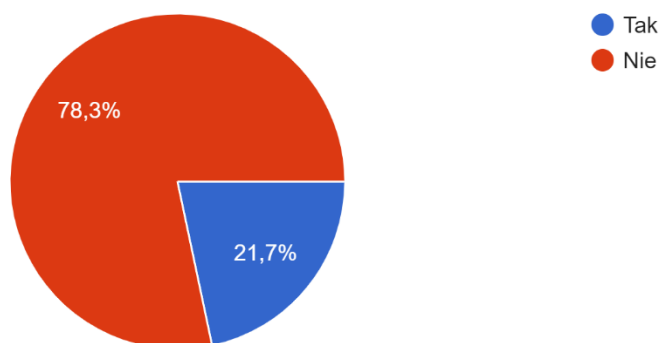
17. W szkole i/lub poza nią mam znajomych.

143 odpowiedzi

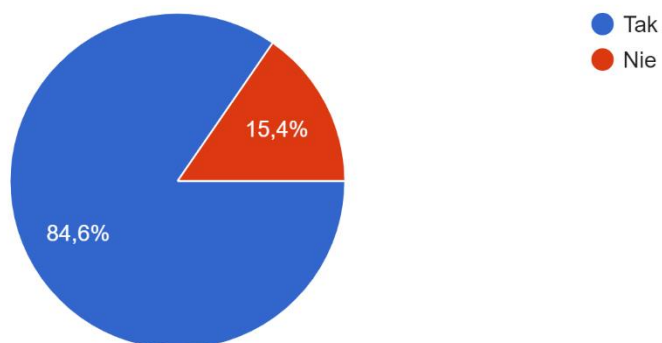
18. Rodzice wymagają ode mnie za dużo.

143 odpowiedzi

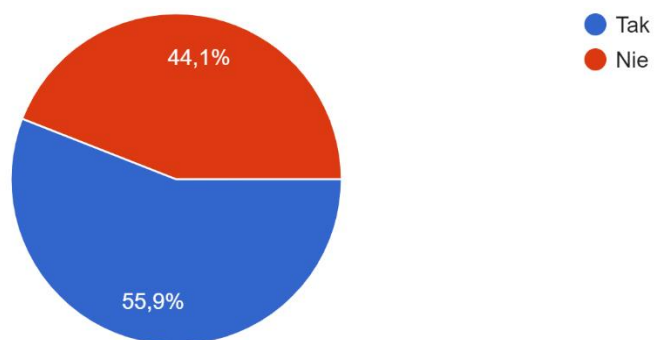
19. W klasie czuje się akceptowany/a.

143 odpowiedzi

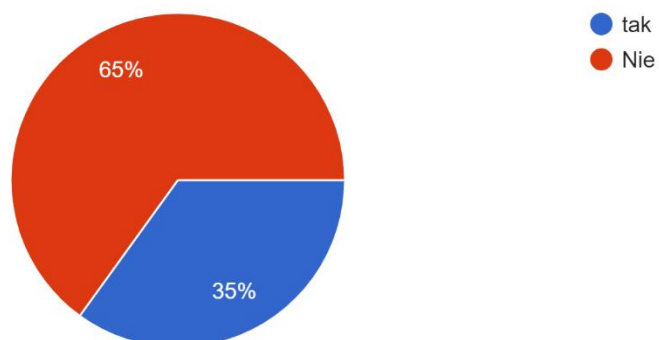
20. Często się nudzę.

143 odpowiedzi

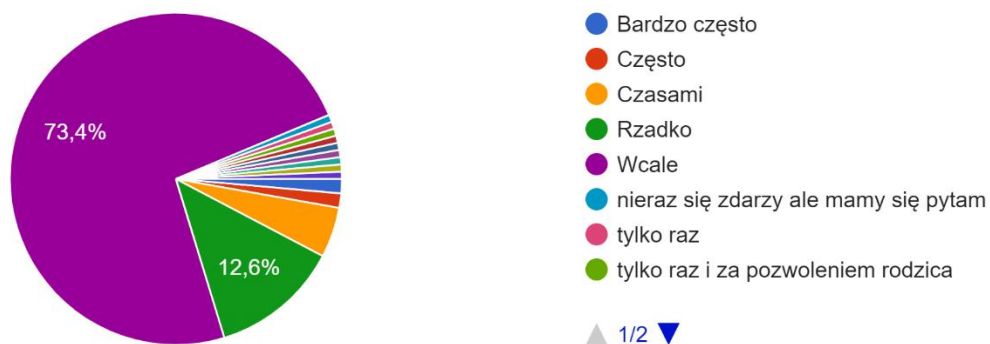
21. Brakuje mi czasu wolnego.

143 odpowiedzi

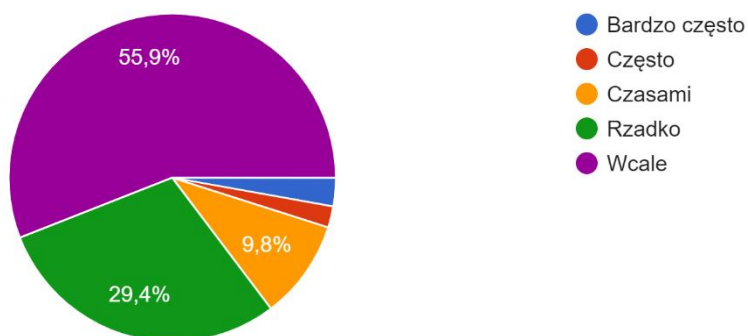
22. Wagaruję.

143 odpowiedzi

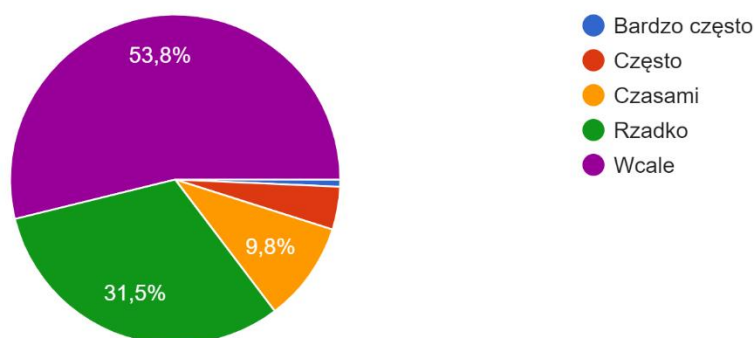
23. Unikam chodzenia do szkoły.

143 odpowiedzi

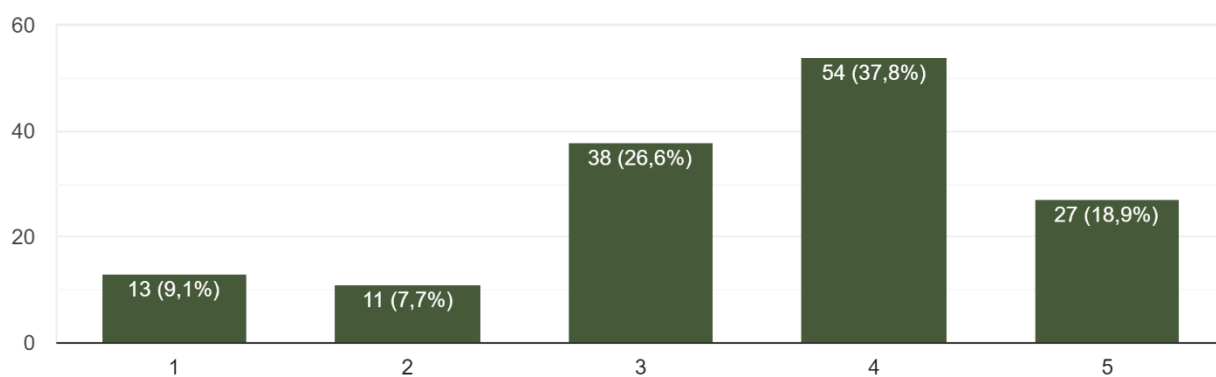
24. Mam problemy z przestrzeganiem zasad w szkole.

143 odpowiedzi

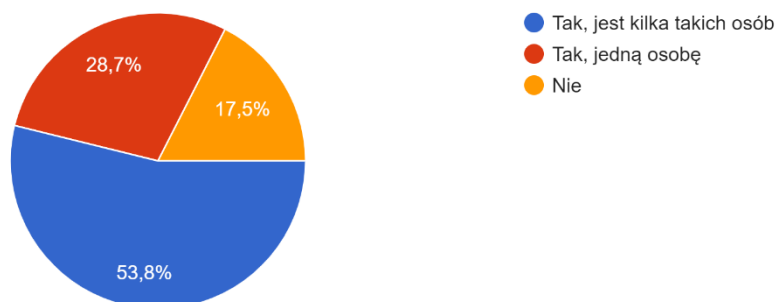
25. Lubię swoją szkołę. Zaznacz od jeden do pięciu, gdzie 1 oznacza "nie lubię", 5 oznacza "bardzo lubię"

143 odpowiedzi

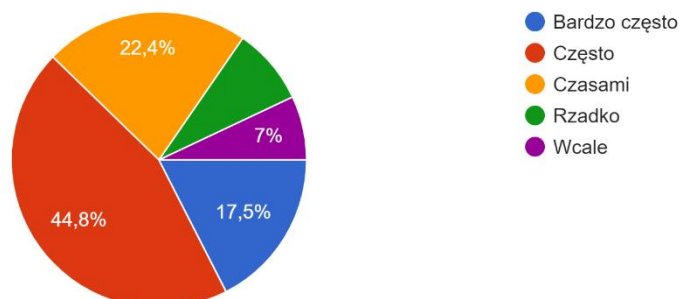
26. W szkole mam nauczyciela lub innego pracownika szkoły, któremu mogę zaufać.

143 odpowiedzi

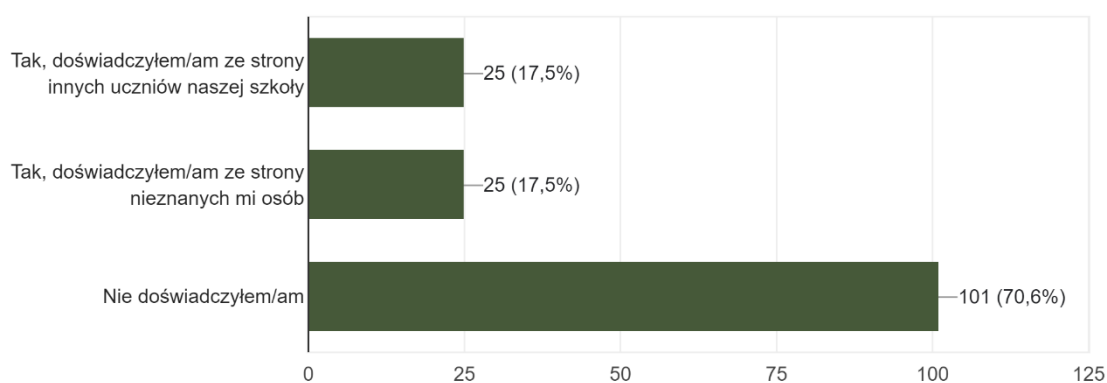
27. Czuję się traktowany sprawiedliwie przez nauczycieli.

143 odpowiedzi

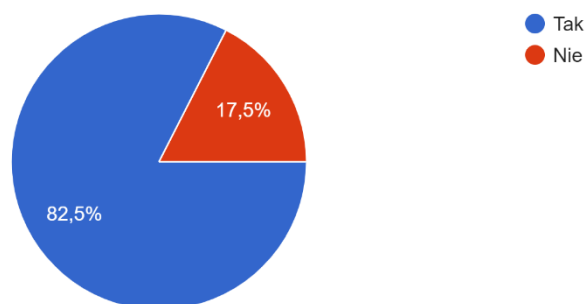
28. Doświadczylem/am cyberprzemocy: wyśmiewania w internecie, hejtu, izolowania mnie z grup klasowych, nie zapraszania do grup klasowych, i tym podobne.

143 odpowiedzi

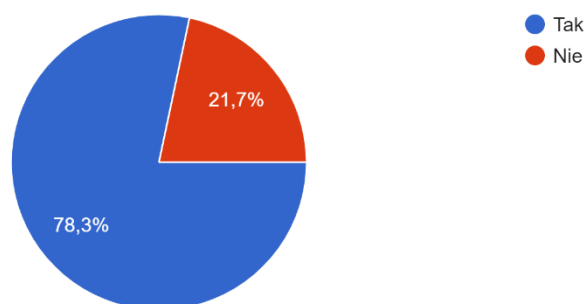
29. W szkole mogę liczyć na pomoc nauczycieli lub innych pracowników szkoły.

143 odpowiedzi

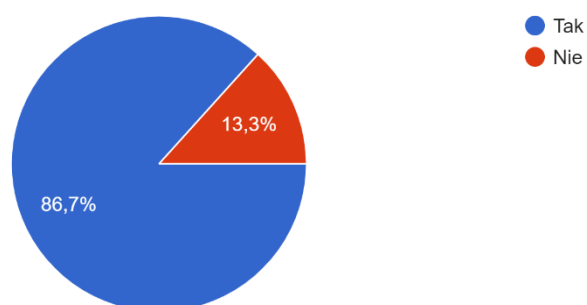
30. W szkole czuję się bezpiecznie.

143 odpowiedzi

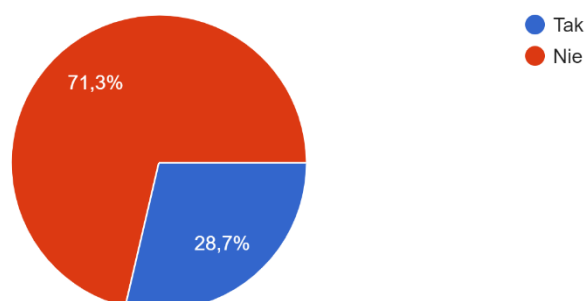
31. Mój wychowawca dobrze o mnie myśli.

143 odpowiedzi

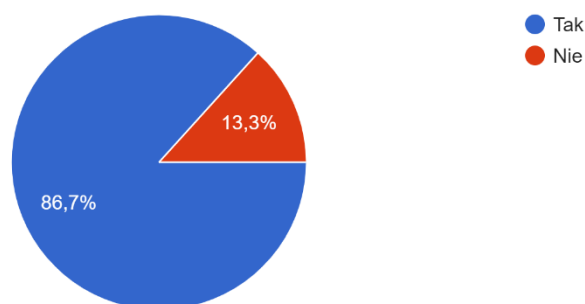
32. Nauczyciele wymagają ode mnie za dużo.

143 odpowiedzi

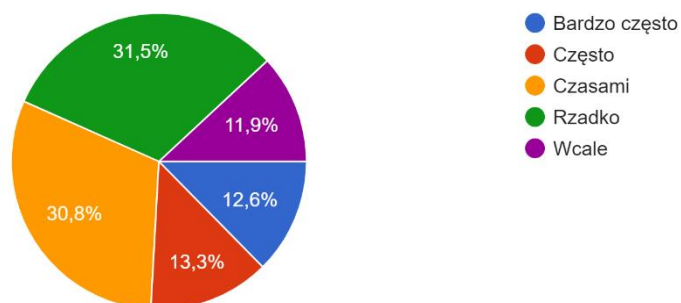
33. Uważam, że warto się ze mną przyjaźnić.

143 odpowiedzi

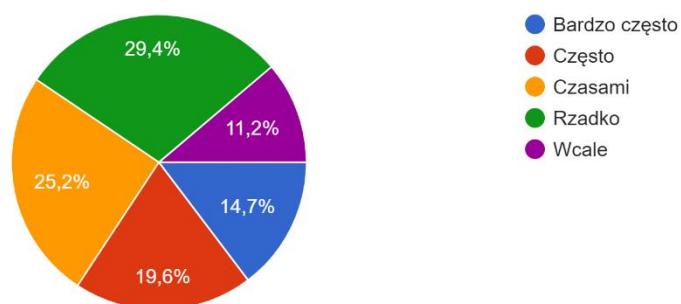
34. Jest mi smutno.

143 odpowiedzi

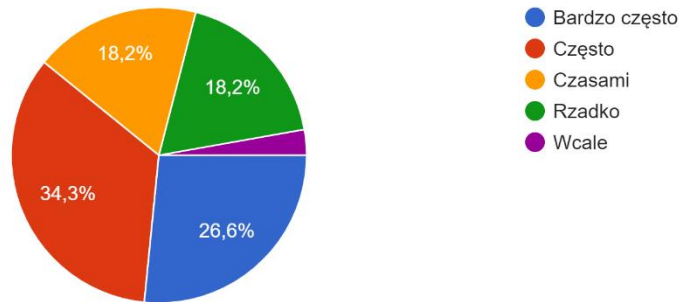
35. Czuję się przemęczony/a.

143 odpowiedzi

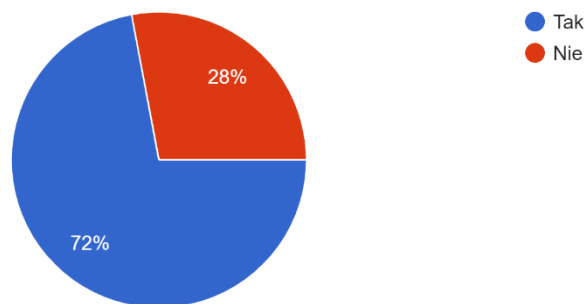
37. Dobrze śpię.

143 odpowiedzi

38. Zwykle potrafię sobie radzić ze stresem.

143 odpowiedzi

39. W jaki sposób radzisz sobie ze stresem? Podaj kilka przykładów.

nie wiem

słuchanie muzyki, czytanie, rozmowa z kimś bliskim

Słucham muzyki i pisze z przyjaciółmi

zapominam o tym co wzbudza u mnie stres, odpoczywam, rozmawiam o tym z innymi

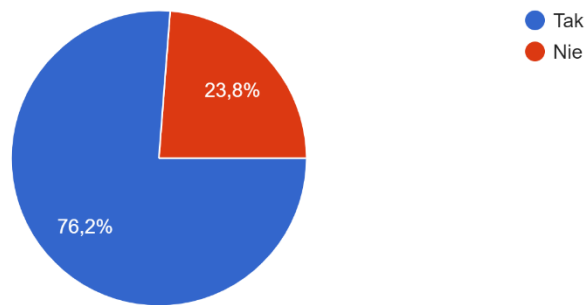
słuchanie muzyki

idę pobiegać

Odpoczywam, robię rzeczy które sprawiają mi przyjemność.

40. Zwykle potrafię sobie radzić ze złością.

143 odpowiedzi

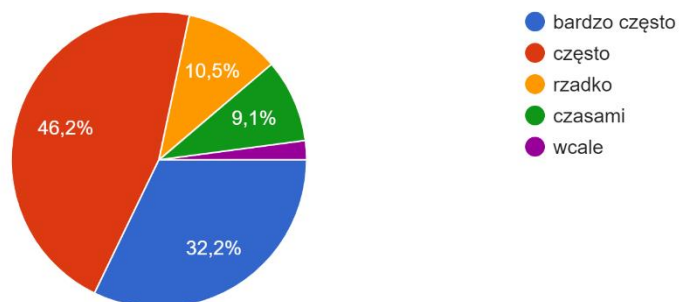

41. W jaki sposób radzisz sobie ze złością? Podaj kilka przykładów.

nie wiem
nie powiem
nie
słucham muzyki
Nie wiem
gram
słucham muzyki
uspokajam się

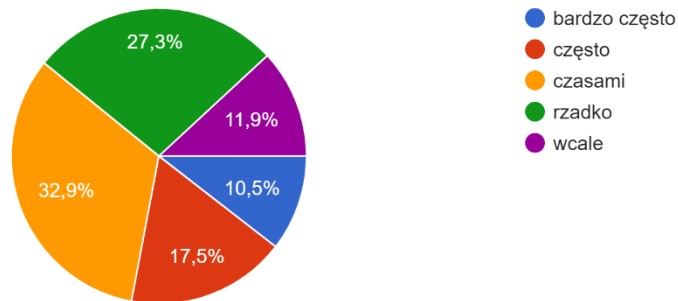
42. Czuję, że jestem szczęśliwy/a.

143 odpowiedzi

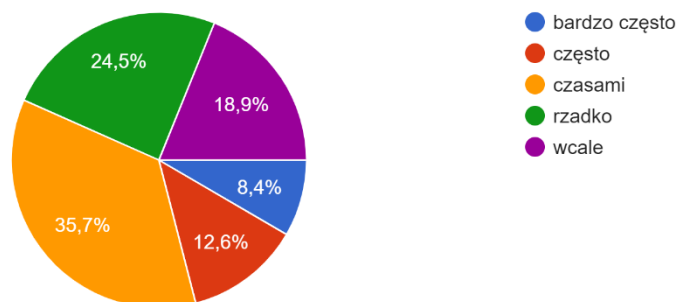
43. Mam poczucie, że za dużo czasu spędzam przed telefonem, komputerem i innymi urządzeniami (np. PS4).

143 odpowiedzi

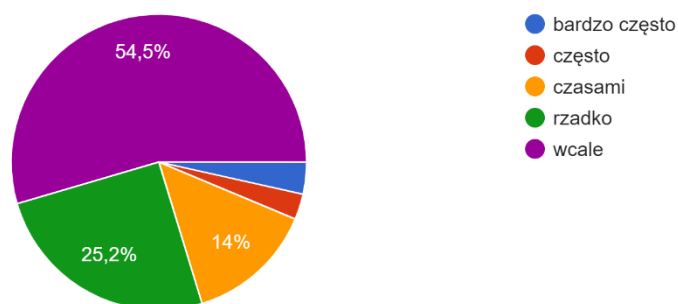
44. Nie zawsze mam kontrolę nad tym, ile czasu spędzam przeglądając internet, grając w gry i tak dalej.

143 odpowiedzi

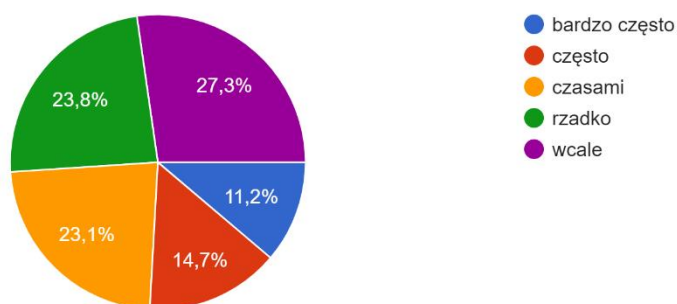
45. Kiedy muszę wyłączyć komputer, telefon, odejść od innego urządzenia multimedialnego to czuję złość albo niepokój, zaskópotanie.

143 odpowiedzi

46. Mam wrażenie, że wymagam od siebie za dużo.

143 odpowiedzi

47. Jeśli wcześniej zaznaczyłeś/aś, że unikasz chodzenia do szkoły (bardzo często, często, czasami, rzadko), napisz dlaczego. (Pytanie nieobowiązkowe)

nie

nigdy

Szczerze to mi się nie chce wtedy iść do szkoły bo mam mało lekcji. (I tak wtedy idę do szkoły)

mam lenia

z powodu choroby

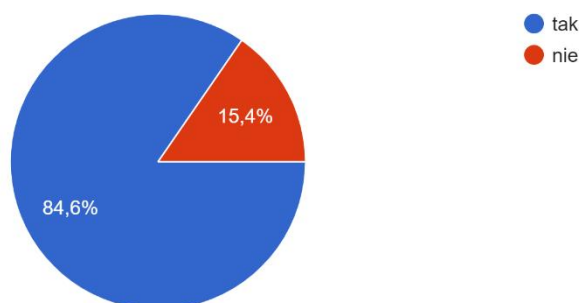
bo tak

gdy mam lekarza

nie unikam szkoły chyba że jestem chora

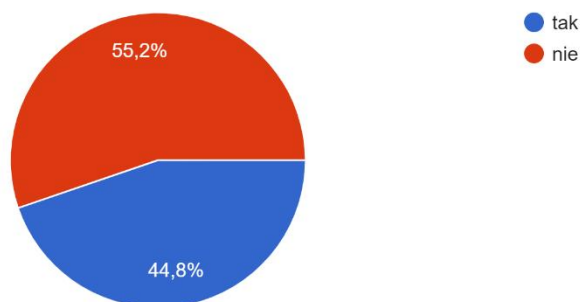
48. Nauka jest ważna

143 odpowiedzi

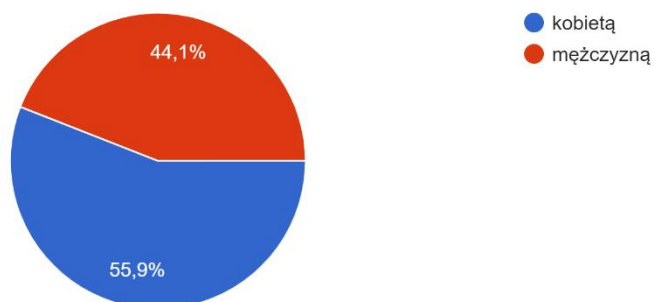
49. Ogólnie lubię się uczyć.

143 odpowiedzi

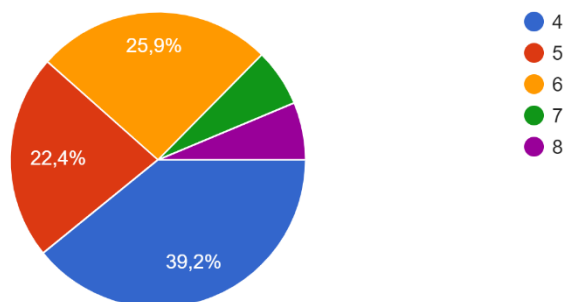
Jestem:

143 odpowiedzi

Chodzę do klasy

143 odpowiedzi

6). Wnioski:

1. Zdecydowana większość rodziców (94%) zna przyjaciół i znajomych swoich dzieci.
2. Około 15% uczniów nie lubi swojej klasy, jednak aż 85%, wyraża pozytywne uczucia wobec swojej klasy.
3. Zdecydowana większość uczniów (98%) czuje się bezpiecznie w domu.
4. Co piąty uczeń doświadcza w szkole wyśmiewania, prowokowania, izolowania, traktowany jak ktoś niewidzialny itp. Zanotowano wzrost takich uczniów o 13% (z 9 na 22%). Sugeruje to, że atmosfera wśród uczniów pogorszyła się w ciągu ostatniego roku szkolnego.
5. Prawie połowa (49%) uczniów w szkole doświadcza ze strony rówieśników: popychania, bicia, szarpania, itp. (bardzo często, często, czasami, rzadko) , najczęściej zdarza się to rzadko (prawie jedna czwarta) lub czasami (niecała 1/8).
6. Jednocześnie około jedna trzecia uczniów przyznaje, że czasami lub rzadko zaczepia rówieśników w szkole: wyśmiewa ich, popycha, prowokuje, itp. , w tym 1,4% bardzo często. 68% uczniów nie stosuje żadnej z form przemocy wobec innych.
7. Większość uczniów (88%) uważa, że ma możliwość rozwijania swoich zainteresowań (wszystkie lub częściowo), jednocześnie prawie 6% uczniów nie chce ich rozwijać.
8. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym większa liczba uczniów przyznała, że mieli kontakt z alkoholem (wzrost o 7%) i e-papierosami (2% wzrost). Kilka osób przyznało, że miały kontakt z narkotykami (3,5%, nastąpił wzrost o 2,1%). Prawie 90% ankietowanych nie miało kontaktu z ww. środkami.
9. Pojedyncze osoby chciałyby w najbliższym czasie spróbować ww. środków: e-papierosów (3,5%), marihuany i wina (2,8%), papierosów i innych wyrobów tytoniowych (2,1%), piwa i wódki (2,1%). 92% ankietowanych uczniów nie chce mieć kontaktu z ww. środkami i niestety w tym zakresie nastąpił spadek o 3,6% w stosunku do poprzedniego roku szkolnego.
10. Jedna piąta ankietowanych uczniów ma znajomych, którzy używają ww. środków (najwięcej z e-papierosami, papierosami klasycznymi, piwem i wódką).
11. Ponad 71% uczniów przyznaje, że wpada w konflikty z innymi uczniami, najczęściej rzadko (46%) lub czasami (18%). Niepokojący jest wzrastający procent

- uczniów popadających w konflikty – wzrost o 5% w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego.
12. 4% uczniów nie ma w rodzinie osoby, której może ufać. Zanotowano spadek takich osób o 1,2% nawiązując do ubiegłego roku szkolnego. 80% uczniów ma w rodzinie kilka osób godnych zaufania.
 13. Dla większości uczniów ważni są mama (94%, spadek o 2,4%) i tata (83%, wzrost o 3,5%), wśród badanych są osoby wychowujące się bez mamy (4,2%) lub bez taty (14%).
 14. Dla zdecydowanej większości uczniów posiadających rodzeństwo jest ono ważne.
 15. Ponad 95% uczniów podaje, że w szkole lub poza nią mają znajomych i przyjaciół. Natomiast prawie 15% dzieci czuje, że nie są w szkole akceptowani.
 16. Ponad 29% uczniów uważa, że nauczyciele za dużo od nich wymagają (wzrost o 14%). Za duże wymagania ze strony rodziców zaznaczyło ponad 22% uczniów (wzrost o 5,5%).
 17. Ponad połowa uczniów często się nudzi (wzrost o prawie 1% w stosunku do ubiegłego roku szkolnego), a 35% uczniom brakuje czasu wolnego (wzrost o prawie 4%).
 18. Ponad 1/4 uczniów przyznaje, że zdarza im się wagarować, 44% uczniów przyznaje się do unikania chodzenia do szkoły, blisko połowa dzieci miewa problemy z przestrzeganiem zasad w szkole, najczęściej rzadko (32%) lub czasami (10%).
 19. Prawie 57% uczniów oceniło swoją szkołę pozytywnie, zaznaczając skalę 4 lub 5 (18,9% - skala 5 i 37,8% - skala 4). W porównaniu do ubiegłego roku, gdzie niemal 56% uczniów wyraziło takie opinie (23% - skala 5 i 32,9% - skala 4). Ogólny poziom zadowolenia nieznacznie wzrósł, co może świadczyć o stabilnej, ale umiarkowanej satysfakcji ze szkoły. Należy zauważyć, że o 4% zmniejszyła się liczba uczniów bardzo lubiących szkołę (skala 5). Odsetek uczniów zaznaczających skalę 3 (prawie 27%) pozostał porównywalny do ubiegłego roku szkolnego, co sugeruje, że około jedna trzecia uczniów ma neutralny stosunek do szkoły, co może wskazywać na obszary do poprawy w celu zwiększenia zaangażowania i zadowolenia wśród tej grupy. Niepokojący jest wzrost odsetka uczniów, którzy bardzo nie lubią swojej szkoły (o 4%).

20. Jednocześnie 22% uczniów nie czuje się w szkole bezpiecznie – w stosunku do ubiegłego roku szkolnego zanotowano 5% wzrost uczniów odczuwających niebezpieczeństwo w szkole (78% uczniów czuje się w szkole bezpiecznie).
21. 17,5 % uczniów odczuwa brak zaufania względem nauczycieli i pozostałych pracowników. Ponad połowa ankietowanych uczniów czuje zaufanie do większości nauczycieli oraz pracowników placówki, a 28,7% uczniów ma przynajmniej jedną zaufaną osobę wśród personelu placówki. Dla porównania, w ubiegłym roku było 26,6% uczniów nie czujących zaufania względem nauczycieli i pracowników – zanotowano spadek o 11,1%.
22. Ponadto, większość uczniów uważa, że nauczyciele nie wymagają od nich za dużo. Czują się przez nich sprawiedliwie traktowani. 15,3 % uczniów wskazuje na brak sprawiedliwego traktowania ich przez nauczycieli – w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano wzrost o 6,3%.
23. Ponad połowa ankietowanych uczniów uważa, że sypia bardzo dobrze lub dobrze. 18,2% uczniów uważa, że dobrze sypia czasami. Rzadko lub wcale, nie sypia dobrze około 20% uczniów.
24. Znaczna ilość uczniów deklaruje uczucie bardzo częstego przemęczenia (34,3%). Pozostali uczniowie deklarują, że przemęczeni czują się czasami, rzadko lub wcale.
25. 72% uczniów uważa, że dobrze radzi sobie ze stresem. Natomiast 76,2% uczniów uważa, że potrafi sobie radzić ze złością.
26. Na stałe lub częste uczucie smutku wskazuje łącznie 25,9% uczniów. Pozostali w większości nie odczuwają smutku lub zdarza się to rzadko (31,5%). Zanotowano wzrost o około 5% względem ubiegłego roku.
27. Prawie 78,4% uczniów uważa się za szczęśliwych. Pozostali szczęście odczuwają czasami, rzadko lub wcale.
28. Aż 86,7% uczniów uważa, że warto się z nimi przyjaźnić.
29. 28% uczniów uważa, że za dużo czasu poświęca na urządzenia elektroniczne typu: smartfon, tablet, PS, Xbox, TV, komputer. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano wzrost o 7%. 32,9% uczniów twierdzi, że czasami poświęca zbyt dużo czasu na urządzenia elektroniczne typu: smartfon, tablet, PS, Xbox, TV, komputer. Zaś pozostali deklarują, że prawie wcale lub wcale nie korzystają z tego typu urządzeń. Proporcjonalnie - złość z powodu przymusu przerywania korzystania z wyżej wymienionych urządzeń – odczuwa podobna ilość uczniów która

zdeklarowała bardzo częste oraz częste korzystanie z nich. Z ankiety wynika, że uczniowie przejawiają bardzo słabe poczucie kontroli nad tym, ile czasu poświęcają na elektronikę.

30. Połowa uczniów uważa, że nie wymaga od siebie zbyt wiele. 23,1% czasami wymaga od siebie zbyt wiele. Pozostali twierdzą, że często lub nieustannie wymagają od siebie zbyt wiele.
31. 84,6 % uczniów uważa, że nauka jest ważna. W ubiegłym roku podobnego zdania było 88,7% ankietowanych.
32. Niewiele ponad połowa uczniów ankietowanych (55,2%) nie lubi się uczyć. Reszta uczniów deklaruje, że lubi się uczyć.
33. W ankiecie brało udział 55,9% dziewcząt i 44,1% chłopców. Najwięcej głosów, bo aż 39,2% udzielili uczniowie klas IV. Równie licznie głosów udzielili uczniowie klas VI (25,9%) oraz uczniowie klas V. Najrzadziej wypowiadali się uczniowie klas VII i VIII – każda z nich po 6,3%.

7). Rekomendacje:

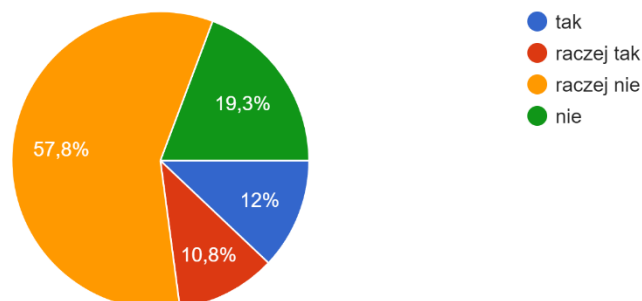
1. Wzmacniać pozytywną atmosferę w klasie poprzez zajęcia integracyjne, warsztaty z zakresu komunikacji i współpracy oraz regularne zajęcia grupowe. Kontynuować działania wspierające budowanie relacji rówieśniczych oraz promować wartości przyjaźni.
2. Utrzymywać i promować bezpieczne środowisko domowe, oferując wsparcie rodzicom w zakresie budowania relacji i rozwiązywania konfliktów.
3. Konsekwentnie reagować na łamanie zasad przez uczniów.
4. Prowadzić zajęcia na temat rozpoznawania, nazywania emocji i radzenia sobie z nimi oraz rozwiązywania konfliktów.
5. Prowadzić zajęcia edukacyjne dotyczące przemocy i jej skutków, promować pozytywne wzorce zachowań oraz kulturę szacunku i empatii.
6. Zapewnić uczniom profilaktykę skoncentrowaną na edukacji uczniów w zakresie pomocy sobie i rówieśnikom w sytuacjach przemocowych. Wśród uczniów powinniśmy budować poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie i za innych (reagowanie), kształtowanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za relacje rówieśnicze i zachęcanie do aktywnego reagowania.

7. Kontynuować i rozszerzać ofertę zajęć pozalekcyjnych, aby uczniowie mieli więcej możliwości rozwijania swoich pasji. Promować zdrowy balans między nauką a czasem wolnym.
8. Rozpoznawać zainteresowania uczniów i stwarzać im możliwości do dzielenia się nimi w grupie rówieśniczej.
9. Prowadzić zajęcia edukacyjne dotyczące zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz oferować wsparcie i poradnictwo dla uczniów i rodziców.
10. Zwiększyć świadomość na temat ryzyka związanego z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez kampanie informacyjne i warsztaty, w tym również dotyczące wpływu presji rówieśniczej.
11. Objąć indywidualnym wsparciem uczniów mających trudności z regularnym uczęszczaniem do szkoły oraz uczniów mających trudności z nauką.
12. Promować otwartą komunikację i budowanie relacji zaufania między uczniami a personelem szkoły. Należy skierować uwagę na budowanie wśród uczniów wizerunku nauczycieli i innych pracowników szkoły jako osób, którym warto zaufać i warto prosić ich o pomoc w sytuacjach trudnych.
13. Edukować uczniów i rodziców na temat higieny snu oraz promować zdrowy styl życia.
14. Edukować uczniów na temat zdrowego korzystania z technologii oraz promować aktywności poza ekranem.
15. Promować zdrowe podejście do samorozwoju i unikanie nadmiernych wymagań wobec siebie.
16. Motywować uczniów do nauki poprzez ciekawe i angażujące metody nauczania oraz wsparcie indywidualne.

8). Wyniki ankiety skierowanej do rodziców uczniów klas I - VIII (83 osoby):

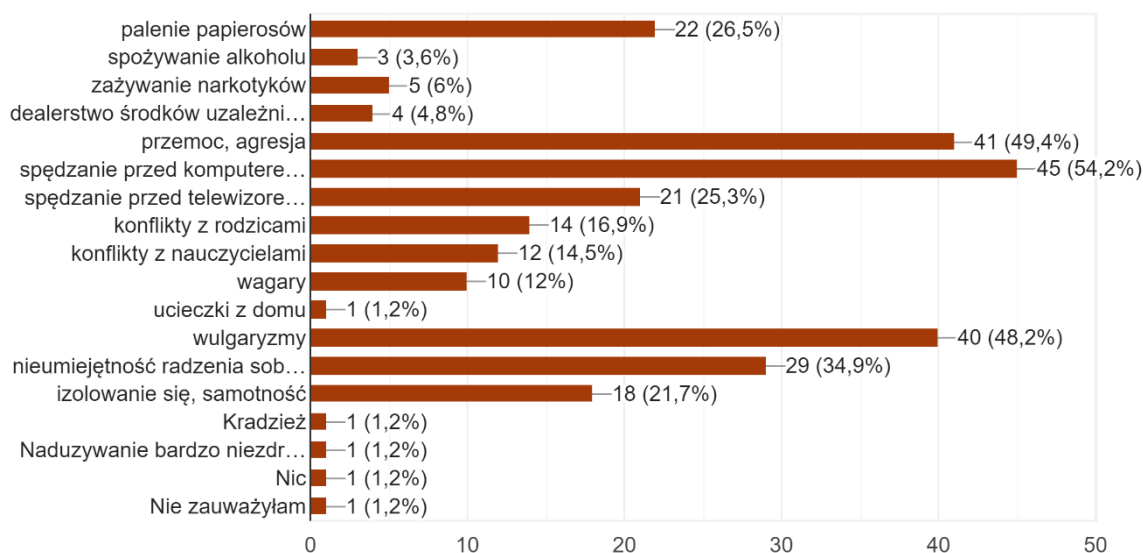
1. Czy dostrzega Pan /Pani w naszej szkole zachowania zagrażające bezpieczeństwu i zdrowemu życiu dziecka?

83 odpowiedzi

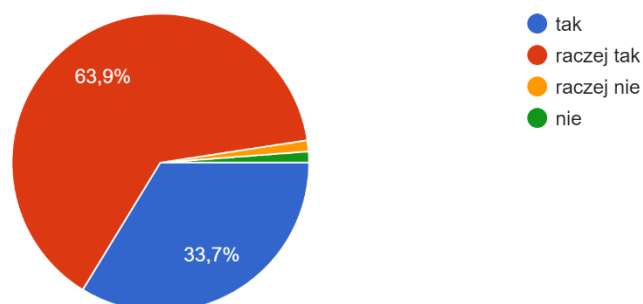
2. Jakie zachowania ryzykowne zauważa Pan /Pani w otoczeniu dziecka (w szkole, w grupie rówieśników)? Proszę zaznaczyć te, które wydają się Panu /Pani najbardziej niepokojące.

83 odpowiedzi

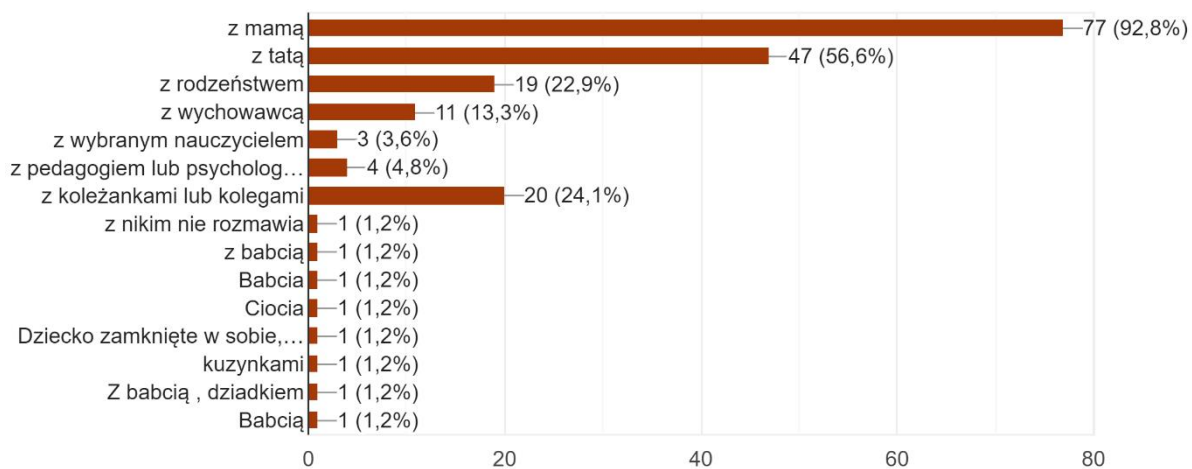
3. Czy Pana /Pani dziecko czuje się bezpiecznie w szkole?

83 odpowiedzi

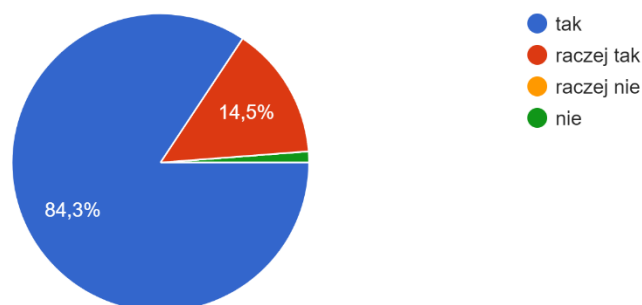
4. Z kim najczęściej Państwa dziecko rozmawia o swoich problemach? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

83 odpowiedzi

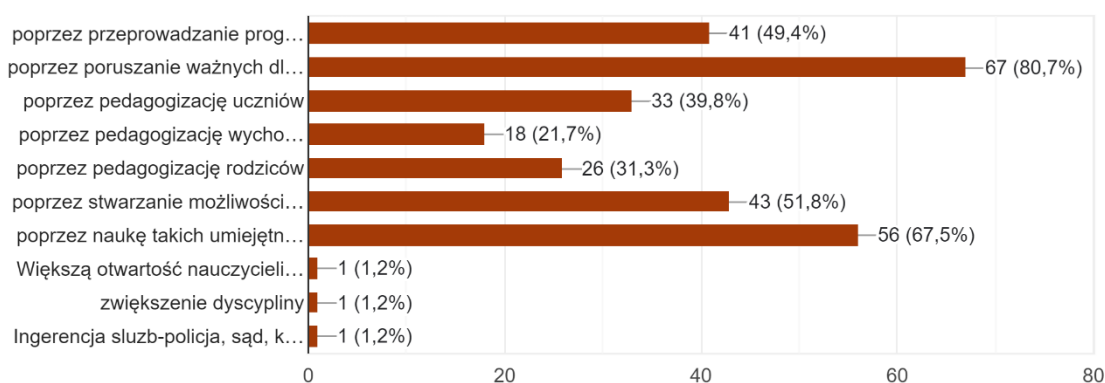
5. Czy rozmawia Pan /Pani ze swoim dzieckiem o zachowaniach ryzykownych wśród dzieci i młodzieży?

83 odpowiedzi

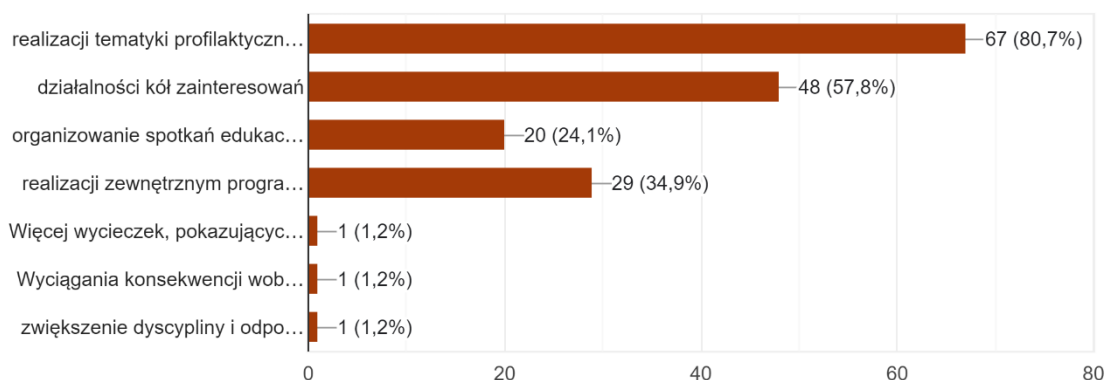
6. Jak Pana /Pani zdaniem można wpłynąć na zmniejszenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

83 odpowiedzi

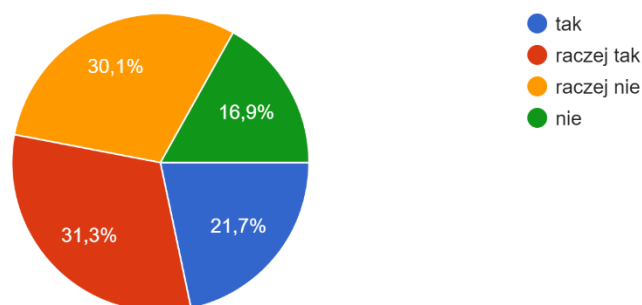
7. Jakich działań oczekuje Pan /Pani od szkoły, aby zapobiegać zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

83 odpowiedzi

8. Czy chętnie uczestniczyłby /uczestniczyłaby Pan /Pani w zajęciach edukacyjnych dla rodziców?

83 odpowiedzi

9). Wnioski:

1. Prawie 12% ankietowanych rodziców dostrzega w naszej szkole zachowania zagrażające bezpieczeństwu i zdrowemu życiu ich dziecka. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano spadek o 16 punktów procentowych.
2. Spośród zachowań ryzykownych zauważonych w otoczeniu dziecka (w szkole, w grupie rówieśników) za najbardziej niepokojące ankietowani rodzice uznali:
 - wulgaryzmy – 48,2%
 - spędzanie przed komputerem ponad trzech godzin dziennie – 54,2%
 - przemoc, agresja – 49,4%
 - nieumiejętność radzenia sobie ze stresem – 34,9%
 - palenie papierosów – 26,5%
 - izolowanie się, samotność – 21,7%
 - spędzanie przed telewizorem ponad trzech godzin dziennie – 25,3%
 - wagary – 12%
 - spożywanie alkoholu – 3,6%
 - konflikty w rodzinie – 16,9%
3. Zdaniem większości ankietowanych rodziców (92,5%) ich dziecko czuje się bezpiecznie w szkole. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano minimalny spadek o 2,3 punktu procentowego.

4. Według ankietowanych rodziców ich dzieci o swoich problemach najczęściej rozmawiają z:
 - mamą – 92,8%
 - tatą – 56,6% - w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano wzrost o 5 punktów procentowych
 - rodzeństwem – 22,9%
 - koleżankami lub kolegami – 24,1% - w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano wzrost o 5,7 punktów procentowych
 - wychowawcą – 13,3%
5. Zdecydowana większość rodziców (84,3 %) rozmawia ze swoim dzieckiem o zachowaniach ryzykownych wśród dzieci i młodzieży - w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano spadek o 14 punktów procentowych.
6. Zdaniem ankietowanych rodziców można wpłynąć na zmniejszenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez:
 - poruszanie ważnych dla młodzieży tematów na godzinach wychowawczych – 80,7%
 - naukę takich umiejętności społecznych, jak asertywność, radzenie sobie ze stresem, negocjacje itp. – 67,5%
 - przeprowadzanie programów profilaktycznych w szkołach – 49,4%
 - stwarzanie możliwości alternatywnego sposobu spędzania wolnego czasu – 51,8%
 - pedagogizację uczniów – 31,3%
 - pedagogizację rodziców – 39,8%
 - pedagogizację wychowawców – 21,7%
7. Spośród działań szkoły, mających na celu zapobieganie zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży najwięcej rodziców oczekuje:
 - realizacji tematyki profilaktycznej na godzinach wychowawczych – 80,7%
 - działalności kół zainteresowań – 57,8%
 - realizacji zewnętrznych programów profilaktycznych – 34,9%
 - organizowania spotkań edukacyjnych dla rodziców – 24,1%
8. Tylko 21,7% ankietowanych rodziców chętnie uczestniczyłoby w zajęciach edukacyjnych dla rodziców. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zanotowano wzrost o 3 punkty procentowe.

9. Najwięcej ankietowanych rodziców jest zainteresowanych spotkaniami edukacyjnymi z zakresu:

- problem przemocy i agresji wśród uczniów
- jak pomóc dziecku w radzeniu sobie z emocjami i ze stresem
- jak nauczyć dziecko asertywności
- uzależnienia (komputer, telefon, jedzenie)
- wpływ braku wsparcia rodzica na dziecko
- dewastacja dóbr wspólnych
- cyberprzemoc
- zagrożenie ze strony obcych, niebezpieczne znajomości
- uświadomienie co w danym czasie stanowi największe zagrożenie dla dzieci
- komunikacja międzyludzka
- jak rozmawiać z dzieckiem o trudnych tematach, np. śmierć
- jak pomóc dziecku gdy ktoś jest agresywny wobec niego
- kultura i szacunek w sieci
- palenie-papierosów, wulgarny sposób ubierania się, wulgaryzmy
- jak rozmawiać z dorastającym dzieckiem
- jak uczyć dzieci się uczyć
- umiejętność polubownego rozwiązywania konfliktów wśród nastolatków
- jak motywować ucznia do nauki, skoro nie ma obowiązku prac domowych
- co się dzieje w głowie nastolatka, jak utrzymać z nim więź i budować jego wewnętrzną motywację do nauki/rozwoju
- jak pracować nad poczuciem własnej wartości
- radzenie sobie z presją grupy
- problemy nastolatków
- o tolerancji wobec siebie nawzajem

10. Większość rodziców preferuje spotkania on-line, z opcją nagrywania – możliwe do obejrzenia w dowolnym czasie.

10). Rekomendacje:

1. Podczas godzin z wychowawcą poruszać tematy związane z bezpieczeństwem, zdrowiem psychicznym i fizycznym oraz realizować tematykę profilaktyczną.
2. Realizować w szkole programy profilaktyczne dotyczące przemocy, uzależnień i zdrowego stylu życia.
3. Organizować warsztaty i spotkania z ekspertami, aby uczniowie mieli dostęp do rzetelnych informacji i wsparcia.
4. Zachęcać uczniów do korzystania z oferty zajęć pozalekcyjnych, angażujących ich w pozytywne aktywności.
5. W czasie godzin z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem prowadzić naukę takich umiejętności społecznych, jak komunikacja, asertywność, radzenie sobie z emocjami i ze stresem, negocjacje itp.
6. Prowadzić pedagogizację rodziców – poprzez artykuły na stronie internetowej szkoły, informowanie o dostępnych webinarach, zajęcia edukacyjne dla chętnych rodziców.
7. Zachęcać rodziców do aktywnego udziału w życiu szkolnym i wspierania działań profilaktycznych.
8. Doskonalić kompetencje wszystkich nauczycieli w obszarze rozpoznawania i reagowania na ryzykowne zachowania oraz w obszarze komunikacji z uczniami i rodzicami.
9. Organizować kampanie informacyjne na temat zagrożeń związanych z ryzykownymi zachowaniami, aby zwiększyć świadomość wśród uczniów i rodziców.
10. Dystrybucja materiałów edukacyjnych w formie ulotek, plakatów i broszur, aby informacje były łatwo dostępne.
11. Zaangażowanie rodziców jest kluczowe dla skutecznej realizacji działań profilaktycznych. Oto kilka sposobów, jak można to osiągnąć:

- **Regularna komunikacja:**

- Organizowanie regularnych spotkań z rodzicami, aby informować ich o planowanych działaniach i ich znaczeniu.
- Wysyłanie wiadomości przez e-dziennik z aktualnościami i informacjami na temat działań profilaktycznych.

- Publikowanie aktualności na stronie internetowej szkoły i szkolnym fb.
- **Warsztaty i szkolenia:**
 - Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców na temat ryzykownych zachowań i sposobów ich zapobiegania.
 - Zapraszanie ekspertów, którzy mogą podzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem.
- **Wspólne projekty:**
 - Zachęcanie rodziców do udziału w projektach szkolnych, takich jak organizacja wydarzeń, wycieczek czy zajęć pozalekcyjnych.
 - Tworzenie grup roboczych złożonych z rodziców, nauczycieli i uczniów, które będą wspólnie pracować nad konkretnymi inicjatywami.
- **Konsultacje i feedback:**
 - Przeprowadzanie regularnych konsultacji z rodzicami, aby poznać ich opinie i sugestie dotyczące działań profilaktycznych.
 - Umożliwienie rodzicom wyrażania swoich obaw i propozycji poprzez ankiety lub spotkania indywidualne.
- **Materiały edukacyjne:**
 - Dystrybucja materiałów edukacyjnych, takich jak broszury, ulotki czy poradniki, które pomogą rodzicom lepiej zrozumieć ryzykowne zachowania dzieci i młodzieży oraz sposoby ich zapobiegania.
 - Udostępnianie zasobów online, takich jak artykuły, filmy czy webinary, które rodzice mogą przeglądać w dogodnym dla siebie czasie.
- **Współpraca z Radą Rodziców:**
 - Aktywne angażowanie Rady Rodziców w planowanie i realizację działań profilaktycznych.

- Współpraca z Radą Rodziców w celu organizacji wydarzeń i inicjatyw, które będą wspierać zdrowy rozwój uczniów.
- **Motywowanie i nagradzanie:**
 - Motywowanie rodziców do udziału w działaniach poprzez nagradzanie ich zaangażowania, np. poprzez certyfikaty, podziękowania czy wyróżnienia.
 - Organizowanie konkursów i wydarzeń, które będą promować aktywne uczestnictwo rodziców.

11). Wnioski z analizy danych:

Mając na uwadze przytoczone powyżej dane, a także analizę dokumentacji, rozmów itp. można wyodrębnić główne czynniki ryzyka i czynniki chroniące dotyczące naszego środowiska szkolnego.

Do czynników chroniących możemy zaliczyć:

- wysoki stopień poczucia bezpieczeństwa deklarowany przez nauczycieli, rodziców i uczniów;
- szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych i specjalistycznych;
- otoczenie opieką dzieci w czasie pozalekcyjnym w sprawnie funkcjonującej, cenionej przez dzieci i rodziców świetlicy szkolnej;
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dzięki rozbudowanemu monitoringowi wizyjnemu oraz możliwości konsultacji z nauczycielami i specjalistami w godzinach popołudniowych w sytuacjach kryzysowych;
- wsparcie ze strony specjalistów szkolnych: pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy oraz pielęgniarki szkolnej;
- większość uczniów odczuwa wsparcie i pomoc ze strony swoich rodziców/opiekunów;
- dla zdecydowanej większości uczniów rodzina zajmuje czołowe miejsce w ich hierarchii wartości;
- w większości uczniowie mają dobry kontakt ze swoimi wychowawcami, dobrze czują się w szkole;

- duża grupa dzieci ma pozytywne nastawienie wobec szkoły i nauki;
- wysokie średnie ocen w większości klas w klasyfikacji końcowej oraz wysokie oceny zachowania;
- nasi uczniowie i ich rodzice wykazują dużą wrażliwość społeczną, angażując się w organizowane w szkole akcje charytatywne, działania wolontariatu itp.;
- szkoła zdecydowanie nie akceptuje przemocy, stara się ją wyeliminować reagując na jej przejawy, przestrzegając procedur.

Czynniki ryzyka w naszym środowisku:

- duża grupa uczniów naszej szkoły ma swobodny, niekontrolowany dostęp do cyberprzestrzeni w domu rodzinnym;
- u grupy uczniów naszej szkoły pojawiają się:
 - niska motywacja do nauki,
 - niepowodzenia szkolne,
 - różne problemy rodzinne,
 - niska samoocena i brak wiary we własne siły,
 - znajomi, którzy mają kontakt z alkoholem, papierosami, narkotykami,
 - brak umiejętności radzenia sobie ze stresem,
 - ryzyko uzależnienia od komputera, telefonu, internetu
- istnieje mała grupa uczniów, którzy:
 - mają problemy z regularnym uczęszczaniem do szkoły,
 - borykają się z alkoholizmem bądź przemocą w rodzinie,
 - są zaniedbani wychowawczo i opiekuńczo przez rodziców,
 - są zaburzeni emocjonalnie, łamią społeczne normy i zasady zachowań;
 - nie radzą sobie z emocjami,
 - mieli kontakt z używkami.
- część rodziców nie przejawia zainteresowania sprawami dotyczącymi ich dzieci, w zbyt małym stopniu angażuje się w pomoc dzieciom w pokonywaniu pojawiających się trudności.

12). Zalecenia i rekomendacje:

Zespół zaleca w ramach działalności stymulującej wzrost czynników chroniących:

- zwiększenie poczucia akceptacji uczniów w społeczności szkolnej i klasowej;
- wzrost umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków;
- zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego;
- zwiększenie kompetencji w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli i wychowawców;
- wzrost kompetencji wychowawczych rodziców;
- wzrost aktywności rodziców w procesach podejmowania decyzji w szkole oraz w ważnych wydarzeniach i działaniach na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły,
- zwiększenie otwartości szkoły na współpracę z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły w środowisku,
- należy wykorzystywać różnorodne pomysły na podnoszenie samooceny ucznia i kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie, np.:
 - budowanie z uczniem jego indywidualnych „wysp kompetencji” – poprzez ćwiczenia typu: jestem dobry w: ..., jestem ekspertem w: ..., mogę pomóc innym w: ...
 - kreowanie sytuacji zorientowanych na: samodzielne działania wychowanka, pełnienie różnych ról w zespołach zadaniowych,
 - stosowanie przez wszystkich nauczycieli wzmacniających i wspierających informacji zwrotnych,
 - wykorzystywanie w kontaktach z uczniami techniki ZPP (zauważ, porozmawiaj, pochwal),
 - stosowanie przyjaznych listów do dzieci i młodzieży, „kieszonki” dobrych informacji przekazywanych zarówno przez kolegów, jak i nauczyciela,
- konieczne są działania wychowawcze oraz uwrażliwienie naszych uczniów na zjawisko agresji internetowej poprzez rozwijanie zdolności do empatii z innymi ludźmi.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- wspieranie uczniów w systematycznej realizacji obowiązku szkolnego,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

XI. Program ograniczenia zachowań agresywnych w Internecie

Zadania:

- zmiana przekonań normatywnych uczniów dotyczących zachowań agresywnych w Internecie,
- zmiana przekonań normatywnych rodziców na temat używania komputera i Internetu,
- przeprowadzenie w środowisku szkolnym szerokiej kampanii informacyjnej, prezentującej wyniki badań nad zachowaniami agresywnymi w Internecie,
- przeprowadzenie w środowisku rodziców, nauczycieli i wychowawców szerokiej kampanii informacyjnej prezentującej wyniki badań nad zachowaniami agresywnymi w Internecie,
- przeprowadzenie kampanii informacyjnej ukazującej przyczyny i mechanizmy zachowań agresywnych w Internecie (kampania powinna być prowadzona także w szkolnej sieci),

- kolportaż, materiałów dotyczących przyczyn i mechanizmów zachowań agresywnych w Internecie,
- edukacja dzieci i młodzieży spędzającej wiele czasu w internecie w zakresie sposobów radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi,
- prowadzenie kampanii informacyjnej skierowanej do młodych ludzi korzystających z Internetu na temat możliwości uzyskania wsparcia i pomocy w przypadku, gdy doświadczyły zachowań agresywnych,
- przeprowadzenie warsztatów dla uczniów poświęconych rozwojowi zdolności autorefleksji i empatii,
- przeprowadzenie wśród rodziców warsztatów kształcących umiejętności wychowawcze w zakresie edukacji medialnej dzieci,
- warsztaty kształtujące w zakresie pogłębiania relacji z dziećmi i spędzania czasu wolnego, skierowane do zainteresowanych rodziców,
- włączenie do wspólnego działania na rzecz pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w Internecie specjalistów zajmujących się profilaktyką i wychowaniem (zespołów interdyscyplinarnych),
- wprowadzenia stałego monitoringu zjawiska, jak i badań skuteczności podejmowanych działań.

XII. Cele szczegółowe, zadania i osoby odpowiedzialne:

Cel nr 1: <i>Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki</i>	
ZADANIA	ODPOWIEDZIALNI
1) prowadzenie zajęć integrujących w klasach, w szczególności w klasach początkowych każdego etapu edukacyjnego;	wychowawcy pedagog specjalny psycholog
2) upowszechnianie idei akceptacji różnorodności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odmiennych kulturowo i językowo, wielojęzycznych oraz idei bezpiecznej	wszyscy pracownicy szkoły

i efektywnej edukacji włączającej uczniów z niepełnosprawnościami;	
3) upowszechnianie programów edukacyjnych i działań alternatywnych do zachowań ryzykownych, rozwijających umiejętności psychologiczne i społeczne uczniów, promowanie wolontariatu;	nauczyciele pedagog specjalny psycholog
4) angażowanie uczniów w procesy podejmowania decyzji w szkole i placówce, aktywizacja samorządów uczniowskich i innych form działalności uczniowskiej;	wychowawcy opiekuni SU
5) doskonalenie kompetencji nauczycieli umożliwiających budowanie pozytywnych relacji z uczniami i ich rodzicami, w tym kompetencji z zakresu komunikacji interpersonalnej;	dyrektor szkoły nauczyciele
6) doskonalenie kompetencji nauczycieli z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,;	dyrektor szkoły pedagog specjalny psycholog nauczyciele
7) upowszechnianie programów edukacyjnych i szkoleń rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców;	wychowawcy pedagog specjalny psycholog
8) włączanie rodziców w procesy podejmowania decyzji w szkole oraz w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły;	dyrektor szkoły wychowawcy
Cel nr 2: Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży.	
ZADANIA	ODPOWIEDZIALNI
1) opracowanie i upowszechnianie zbioru oczekiwań, zasad i reguł, dotyczących zachowania w środowisku szkolnym, oraz konsekwencji ich nieprzestrzegania – we współpracy	wychowawcy

z uczniami i ich rodzicami;	
2) podtrzymywanie pozytywnych tradycji szkoły, przekazywanie wartości społecznych i norm prospołecznych;	wszyscy pracownicy szkoły
3) wdrażanie w szkole programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwiązywanie konfliktów z wykorzystaniem metody mediacji i negocjacji;	psycholog pedagog specjalny
4) realizacja programów rówieśniczych, takich jak: pomoc koleżeńska w nauce, rówieśniczy doradcy czy rówieśniczy mediatorzy;	wychowawcy psycholog pedagog specjalny
5) organizacja zajęć z zakresu edukacji prawnej dla uczniów, dotyczących m.in. konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy;	psycholog pedagog specjalny
6) opracowanie i upowszechnianie materiałów metodycznych dla nauczycieli do prowadzenia działań z zakresu przeciwdziałania przemocy, w tym cyberprzemocy;	psycholog pedagog specjalny nauczyciel informatyki
7) doskonalenie nauczycieli z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy, rozwiązywania konfliktów, podejmowania interwencji profilaktycznych, reagowania w sytuacjach kryzysowych;	dyrektor szkoły nauczyciele
9) doskonalenie kompetencji nauczycieli i specjalistów w zakresie pracy z uczniami i wychowankami ze specjalnym i potrzebami edukacyjnymi;	dyrektor szkoły specjaliści nauczyciele
10) opracowanie i stosowanie procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych, w tym związanych z wystąpieniem przemocy w szkole i placówce;	pedagog specjalny wszyscy pracownicy szkoły
11) monitorowanie rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w tym środków zastępczych i	pedagog specjalny pielęgniarka szkolna

leków wydawanych bez wskazań lekarza używanych w celach pozamedycznych;	
12) realizacja edukacji zdrowotnej w szkołach w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom;	psycholog pedagog specjalny
13) wdrażanie programów profilaktyki uzależnień z zakresu profilaktyki uniwersalnej, rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności;	psycholog pedagog specjalny
14) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach w zakresie profilaktyki uzależnień, w szczególności uczniów i wychowanków zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie;	psycholog pedagog specjalny socjoterapeuci
15) upowszechnianie programów wczesnej interwencji opartych na naukowych podstawach lubo potwierdzonej skuteczności, adresowanych do okazjonalnych użytkowników narkotyków, w szczególności marihuany i haszyszu;	pedagog specjalny psycholog
16) wdrażanie i wspieranie rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych programów z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej, opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także ich rodziców;	psycholog pedagog specjalny
17) zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,	nauczyciele

ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie ich pasji i zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych;	rodzice
18) podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień;	dyrektor szkoły nauczyciele
19) przygotowanie przez szkołę procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencje;	dyrektor szkoły pedagog specjalny
20) upowszechnianie programów rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców w zakresie przeciwdziałania narkomanii;	psycholog pedagog specjalny
21) opracowanie i upowszechnianie publikacji i materiałów kierowanych do rodziców na temat ryzyka używania narkotyków;	psycholog pedagog specjalny
22) współpraca szkoły z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły na rzecz przeciwdziałania narkomanii w środowisku lokalnym;	psycholog pedagog specjalny
23) realizacja w szkole programów profilaktycznych dotyczących zagrożeń przestrzeni medialnej;	nauczyciel informatyki
24) upowszechnianie przeznaczonych dla uczniów materiałów edukacyjnych dotyczących odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z nowych mediów;	nauczyciel informatyki
25) wdrażanie programów edukacyjnych dla uczniów dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu oraz sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia;	nauczyciel informatyki
26) upowszechnianie informacji o punktach konsultacyjnych i liniach pomocowych dla uczniów, w których można zgłaszać	nauczyciel informatyki

przypadki niebezpiecznych zdarzeń w Internecie;	
27) opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych dla rodziców dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów;	nauczyciel informatyki
28) współpraca z rodzicami uczniów w zakresie bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez ich dzieci;	nauczyciele
29) poszerzenie współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły na rzecz prawidłowego funkcjonowania uczniów w środowisku cyfrowym.	nauczyciel informatyki
30) monitorowanie sytuacji uczniów związanej z wyjazdem rodziców za granicę w celach zarobkowych i udzielanie im różnych form wsparcia w zakresie rozwoju emocjonalnego, poznawczego i społecznego;	psycholog pedagog specjalny
31) uwzględnienie tematyki przeciwdziałania przemocy seksualnej w działalności szkoły i placówki;	psycholog pedagog specjalny
32) doskonalenie kompetencji nauczycieli oraz specjalistów zatrudnionych w szkołach w zakresie udzielania pomocy uczniom z problemami rozwojowymi i życiowymi;	dyrektor szkoły nauczyciele specjaliści
33) doskonalenie kompetencji nauczycieli oraz dyrektorów szkół w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i stosowania procedury „Niebieskie Karty”;	dyrektor szkoły nauczyciele
34) udostępnianie rodzicom i opiekunom materiałów informacyjnych i edukacyjnych na tematy związane z kryzysami rozwojowymi i życiowymi dzieci i młodzieży;	psycholog pedagog specjalny wychowawcy
Cel nr 3: Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.	
ZADANIA	ODPOWIEDZIALNI
1) upowszechnianie i realizacja w szkole programów służących	psycholog

promocji zdrowego stylu życia;	pedagog specjalny wychowawcy
2) upowszechnianie programów edukacyjnych z zakresu zdrowego żywienia i aktywności fizycznej;	nauczyciele pielęgniarka szkolna
3) upowszechnianie w szkole programów z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa;	nauczyciel edb
4) organizowanie i wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia, w szczególności: a) organizacja żywienia w szkole zapewniającego ciepły i zgodny z normami żywieniowymi posiłek, b) uwzględnianie potrzeb dzieci w zakresie diety, c) zapewnienie odpowiedniego asortymentu sklepiku szkolnego/automatów,	dyrektor szkoły intendentka
5) podejmowanie działań ograniczających spożywanie napojów o zwiększonej zawartości cukru i barwników na rzecz konsumpcji wody w celu poprawy zdrowia dzieci i młodzieży;	dyrektor szkoły nauczyciele
6) planowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja szkolnej polityki w zakresie aktywności fizycznej;	nauczyciele wf
7) podejmowanie działań w celu zwiększenia zaangażowania uczniów w zajęcia wychowania fizycznego;	nauczyciele wf
8) zagospodarowanie czasu wolnego ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej w szkole oraz poza nią;	nauczyciele wf rodzice
9) podnoszenie kompetencji nauczycieli i innych pracowników szkoły w zakresie realizacji edukacji zdrowotnej, w szczególności zdrowego żywienia oraz zapobiegania zaburzeniom odżywiania;	dyrektor szkoły wszyscy pracownicy szkoły
10) opracowanie i upowszechnianie materiałów z zakresu	pielęgniarka szkolna

edukacji zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, skierowanych do nauczycieli i rodziców;	nauczyciele wf
--	----------------

XIII. Zasady ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizę przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.

Program Wychowawczy Szkoły na rok szkolny 2024/25 został opracowany przez zespół w składzie:

przewodnicząca – Agnieszka Duszc

członkowie – Małgorzata Marek, Anna Żyła, Małgorzata Chojnacka – Lewandowska, Anna Sokólska, Wiktoria Szymańska

Program wychowawczo-profilaktyczny na rok szkolny 2024/25 został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 8 im. Karola Wojtyły w Sosnowcu w dniu